

TEDNIK

Štev. 50

TRBOVLJE, 16. decembra 1959

Cena 10 din — Leto XII

KAJ PRINAŠA ZVEZNI DRUŽBENI PLAN ZA LETO 1960

Večja proizvodnja v vsem

Letos smo bili priča izrednega porasta proizvodnje skoro na vseh področjih gospodarstva. Ni naključje, da bomo petletni perspektivni plan gospodarstva dosegli že v štirih letih. Treba je poudariti, da nas ti uspehi lahko navdajo z zaupanjem v konsolidacijo našega gospodarstva in da smo na pragu še lepših in večjih gospodarskih rezultatov v prihodnjih letih. Vse to, kar smo si naložili pred štirimi leti, tu pa tam celo z majhno bojaznijo, da ne bo moč vsega doseči, smo izpolnili in celo presegli. In to nas je uvrstilo med tiste države sveta, ki so v zadnjih letih za največ odstotkov zvišale proizvodnjo.

Zato je za nas še tembolj važen družbeni plan za prihodnje leto. Kaj prinaša, oziroma kaj določa zvezni družbeni načrt za leto 1960? Intenziviteta naraščanja proizvodnje v posameznih dejavnostih se bo celo stopnjevala. To se nanaša predvsem na industrijo in promet. S tem pa ni rečeno, da tudi ostale dejavnosti ne bodo v letu 1960 pospešene. Planirano je, da se bo proizvodnja v kmetijstvu prihodnje leto ponovno dvignila. V družbenem načrtu je rečeno, da bo leta 1960 industrijska proizvodnja porasla za 14%. S tem bo proizvodnja v industriji leta 1960 za 67% večja kot leta 1956, oziroma povprečna letna stopnja porasta industrijske proizvodnje bi znašala v razdobju 1957 do 1960 13,7% namesto planiranih 11,2%. Zelo močno se bo zvišala tudi

proizvodnja v gradbeništvu, saj naj bi njena raven presegla planirane okvire za leto 1961 za 10%. Ali so ustvarjeni vsi pogoji za doseganje proizvodnje? Nekateri materiali pogoji so vsekakor dani. Predvsem računamo na povečanje proizvodnje gradbenega materiala: cementa, opeke, strelske opeke, žaganega lesa, raznih umetnih lesnih plošč, raznega instalacijskega materiala. Razen porasta proizvodnje gradbenega in drugega materiala za gradbeništvo bo treba pravočasno izvajati tudi dopolnilne ukrepe za ureditev trga gradbenega materiala in materiala za vgrajevanje.

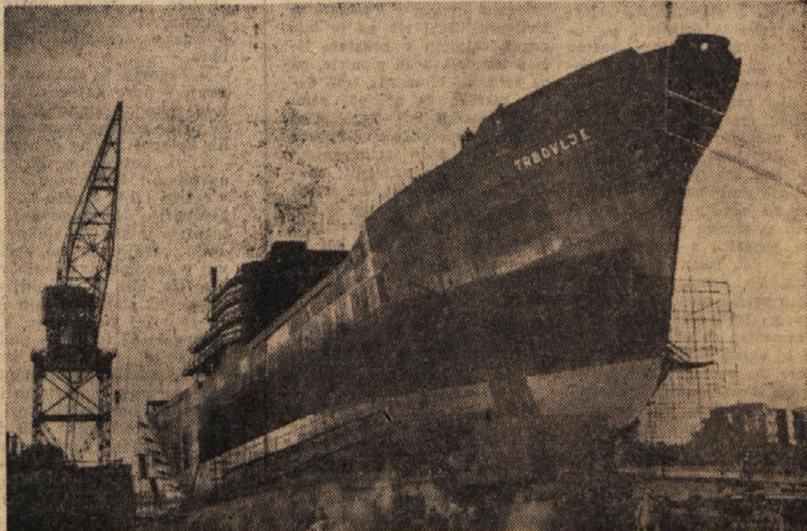
Na področju kmetijstva je pa določeno, da naj bi bil fizični obseg proizvodnje prihodnje leto za 1,3% večji kot letos, ko smo dosegli zelo lepe rezultate. Treba pa je vedeti, da naraste naša celotna kmetijska proizvodnja le za nekaj več kot 1%, medtem ko obseg proizvodnje v družbenem sektorju kmetijstva še nadalje zelo pomembno napreduje z 21 odstotkov. Vsekakor pa je treba še vedeti, da je ena izmed zelo važnih nalog v razvijanju kmetijske proizvodnje, zagotovitev povečanja števila živine. Predvideno je, da naj bi se obseg proizvodnje v živinoreji povečal za 66% v primerjavi s petletnim povprečjem od 1951 do 1955, ali za 28% oziroma 20% nasproti letu 1958 in 1959.

Ne smemo prezreti tudi izredno važnih nalog pri razvijanju prometa. Seveda bo večji obseg proizvodnje v industriji,

kmetijstvu in drugod zahteval znatno povečanje prometnih uslug. Predvideno je, da bi se fizični obseg prometa povečal za 10% nasproti 8% letos. Povečane investicije v letu 1960 bodo predvsem usmerjene na povečanje prevoznih zmogljivosti, v vseh prometnih dejavnostih, čemur bo posvečena glavna pozornost in skrb. In če še dodamo, da se bo povečala proizvodnja tudi v obrti, potem lahko za gotovo trdimo, da se nam ponovno obeta izredno razgibano gospodarsko leto, ki bo spet prispevalo k povečanju narodnega bogastva in s tem družbenega in življenjskega standarda. Celotna bruto proizvodnja v vseh dejavnostih se bo skupno povečala

za 12%, pri čemer bo povečanje v družbenem sektorju znašalo 16%.

Na podlagi zveznega in republiškega načrta bomo v kratkem začeli izdelovati družbene plene tudi v naših občinah. Pravzaprav delajo le-te na sestavljanju teh načrtov že nekaj mesecev. To naj bi zagotovilo pravočasno sprejetje teh pomembnih in izredno važnih instrumentov za razvoj našega gospodarstva. Vsekakor bodo o družbenih planih tudi v prihodnjem obdobju, kot doslej, razpravljali politični in oblastveni organi, predvsem pa volilci, ki bodo, kot vedno, tudi lokrat s svojimi predlogi dali dragocene napotke za še boljše rezultate v gospodarstvu.

NOV MOTORNI TRAMPER »TRBOVLJE«, KI SO GA V NEDELJO SPOVLILI V PULJU.

SPOLOVITEV PREKOOCENKE »TRBOVLJE« V PULJU

S pozdravom SREČNO v širni svet

V nedeljo, 13. decembra okrog 11. ure dopoldne so se zbrali v Pulju predstavniki delovnega kolektiva ladjedelnice »Uljanik« ter pričakali visoke goste, ki so prisostvovali splovlitvi novega tramperja za 12 tisoč ton. Slovesnosti so se udeležili: predsednik LS Miha Marinko, ki je botroval novi ladji, podpredsednik izvršnega sveta LRS Viktor Avbelj, sekretar sekretariata Izvršnega sveta LRS za promet Bojan Polak, sekretar okrajnega komiteja ZK Koper Kajmir Jakopič, direktor Splošne plovbe Boris Snuderl, predsednik Oblo Piran Dušan Ferligoj, delegacija iz Trbovelj s predsednikom občine Marinom Gosakom in sekretarjem občinskega komiteja ZK Trbovlje Janezom Železnikom na čelu, predstavniki Jugoslovanske vojne mornarice in še drugi.

Delegacija iz Trbovelj je prisostvovala slovesnemu trenutku

v Pulju, ko je splovlja v morje prekoocenska ladja »Trbovlje«. Vreme okrog 11. ure dopoldne se je pooblačilo in pričelo deževati. — Ob otvoritvi slovesnosti je predsednik delavskega sveta ladjedelnice Ivan Cukon prisrčno pozdravil vse udeležence ter podčrtal, da je splovlitev nove ladje nov uspeh celovnega kolektiva ladjedelnice, počastitev 40-letnice KPJ, in izjavil, da je delovni kolektiv sposoben doseči še večje uspehe in s tem opravičiti zaupanje naše družbene skupnosti.

Tovariš Miha Marinko, ljudski poslanec trboveljskega okraja ter boter nove ladje, je nato spregovoril in najprej izrazil svoje zadovoljstvo, da prisostvuje splovlitvi novega in uporabnega objekta »Splošne plovbe« in toplo čestital kolektivu »Uljanika«. V svojem priznanju kolektivu je dejal in podčrtal: »Vi, tovarši v upravi, inženirji in tehniki do sprtnih

strokovnih delavcev, ste lahko upravičeno ponosni in zadovoljni spričo priznanja, ki vam poudarja ob dejstvu, da uspešno tekmuje v našem nagle in industrijskem razvoju in tesnem sodelovanju z našimi industrijskimi obrati iz vse socialistične Jugoslavije, s katerimi tvorite edinstveno celoto.

Tovariš predsednik je nato izrekel zahvalo delovnih ljudi Trbovelj pomorskemu podjetju »Splošna plovba«, katero je moderno ladjo imenovalo po znamenitih rudarskem in industrijskem središču. — Prebivalstvo Trbovelj, je dejal tovarš Marinko, sprejema to dejstvo z zadovoljstvom. Sprejema ga kot priznanje dolgoletnim revolucionarnim tradicijam delavskega gibanja v preteklosti kot priznanje Trbovljam, ki v novi Jugoslaviji v pogojih osvobodnega dela uspešno sodeluje v graditvi materialnih osnov nove socialistične družbe. Ladja, ki bo plula po svetovnih morjih pod tem imenom, odpira s tem okno v svet tudi tej, nekdanji imenovani »črni žoljni«. Ladja s svojim imenom bo dostojno predstavljala današnje Trbovlje, ki se hitro preobrazujejo v vseh materialnih in družbenih temeljih, odkar so osvobodene kapitalističnega izkoriščanja, reprezentirala bo nove, svobodne ljudi v njihovih skladnih medsebojnih odnosih, ko v skupnih naporih proizvodnje

komunalne graditve, kulturnega in družbenega življenja hitro spreminjajo in oplešujejo tudi zunanjo podobo svojega mesta, svoje tipično socialistične komunne.

Ob zaključku je tovarš predsednik dejal, da v trenutku, ko splovljamo to impozantno moderno ladjo z imenom »Trbovlje«, spremljajo ladjo naše najboljši želje, naj bi srečno in uspešno nosila pomorsko slavo in korist Titove Jugoslavije. Tovariš Marinko je želel vsi arečo in najboljši uspehi pri delu bodoče posadke ladje. Z željo, naj bi novo ladjo povsod spremljal rudarski »Srečno«, je presekal vrvice, s katero je bila ladja simbolično privezana. Ladja »Trbovlje« je zarezala prvo brazdo v morje med rajdostnimi klicem. Remorkerji so jo zapeljali in privezali k drugim ladjam, ki čakajo na zagotovitev, med njimi dvojčka »Korotans«, ki jo bo kolektiv »Uljanika« v kratkem izročil »Splošni plovbi«.

Ladja »Trbovlje« pa bo prihodnje leto sredi poletja predana Splošni plovbi Piran n v celoti dogotovljena. Mi pa ji že sedaj ob splovlitvi ključemo v pozdrav z rudarskim: »Srečno«.

TOVARŠ TITO V ZAGREBU ...

Ob štiridesetletnici Komunistične partije Jugoslavije v Zagrebu so bile pred dnevi slovesnosti, ki se jih je udeležil tudi tovarš Tito. Na slavnosti seji mestnega komiteja ZK Zagreb je tovarš Tito imel govor, v katerem je orisal našo revolucionarno pot v socializem.

... IN V VARAŽDINU

V nedeljo dopoldne je predsednik republike Josip Broz Tito obiskal okrajni ljudski odbor v Varaždinu, kjer se je z zastopniki krajevnih organov in oblasti ter gospodarskih organizacij pogovarjal o aktualnih gospodarskih in političnih vprašanjih na tem področju.

VREME

za čas od 17. decembra, do 27. decembra.

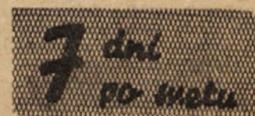
Manjše padavine so možne, predvsem okrog 17. in 22. decembra. Drugače bo v glavnem suho vreme, s pogosto meglo v nižini, ponoči, a v krajih z meglo tudi podnevi, povečini z nekaj stopinj pod ničlo. Sicer mlo vreme.

Dr. V. M. vzdržale.

DOGODEK TEDNA

13. dec. ber je bil za Trbovlje pomemben dan. Kraj je dobil ladjo z imenom »TRBOVLJE«, ki so jo splovlili v morje v Pulju in ji je botroval predsednik LS in poslanec kraja Miha Marinko. Slovesnosti splovlitve so se udeležili tudi zastopniki Trbovelj.

Volitve v odbore SZDL v nedeljo v Trbovljah pa so ponovno potrdile, da imajo člani Socialistične zveze polno zaupanje v njeno vodstvo. V nedeljo, 20. decembra pa bodo člani SZDL občine Zagorje prav tako volili svoja vodstva v odbore organizacije. Zagorjani se na volitve dobro pripravljajo ter bodo prav tako z množično udeležbo dokazali svoje zaupanje in pripravljenost za delo v SZDL. S polnoštevilno udeležbo na volitvah pa bodo tudi potrdili program SZDL in našo pot za socialistično izgradnjo Jugoslavije.

GENERALNA SKUPŠČINA OZN KONČANA

V nedeljo 13. decembra okrog 10. ure je generalna skupščina OZN končala 14. zasedanje, ki se je začelo 15. septembra. Generalna skupščina je izvolila Poljsko za eno izmed nestalnih članic Varnostnega sveta. Poljska bo ostala na tem položaju samo eno leto dni in jo bo po enem letu zamenjala Turčija.

VOLITVE V NIGERIJU

V Nigeriji so bile v nedeljo volitve v novi parlament. Kakor se pričakuje, bo novi parlament formalno zahteval, naj velika Britanija oktobra prihodnjega leta prizna tej državi popolno neodvisnost. Britanska vlada je namreč obljubila popolno neodvisnost, v kolikor se bo zanj izrekel novi nigerijski parlament.

SPOR MED FRANCIJO IN ZDA

Francoska vlada zahteva izreden staneček NATO, da bi protestirala zaradi izjav načelnika skupnega štaba ameriških oboroženih sil, generala Twininga, ki je izjavil, da je Francija kriva zakasnitve v izpolnjevanju vojaških programov Atlantske zveze. — Ameriški zunanji minister Christian Herter je že odpotoval iz Washingtona v Pariz, kjer se bo še ta teden udeležil zasedanja ministrov Atlantske zveze.

HAILE SELASIE JE SPREJEL DELEGACIJO JLA

Etiopski cesar Haile Selasie je pred dnevi sprejel delegacijo JLA in se z njenimi člani dlje prisrčno razgovarjal.

POZIV OZN ALŽIRIJI IN FRANCIJI

Pakistanska delegacija v OZN je uradno predložila v skupščini resolucijo o Alžiriji. Osnutek te resolucije zahteva, da se takoj prične pogajanja za mirno rešitev tega vprašanja na podlagi pravice do neodločbe v skladu s listino Združenih narodov. Pri glasovanju o celotni resoluciji ni bila dosežena dvotretjinska večina. Z dvotretjinsko večino pa je bil sprejet člen, ki kliče obe strani, naj začeta pogajanja na podlagi do samoodločbe v soglasju s listino OZN. ZDA so se glasovanja vzdržale.

VOLITVE V ODBORE SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI V TRBOVLJAH

Zaupanje našemu vodstvu

V nedeljo so člani Socialistične zveze občine Trbovlje s polnoštevilno udeležbo na volitvah v odbore SZDL pokazali nemajhno zaupanje našemu vodstvu. Velika udeležba volitev že v zgodnjih jutranjih urah kljub slabemu vremenu to še bolj potrjuje. V glavnem so volitve potekale v redu. Bilo je sicer nekaj manjših nepravilnosti, namreč da so bili nekateri državljani v volilnih spiskih izpuščeni, čemur pa je bilo največ vzrok preseljevanje v druga stanovanja. Treba pa je poudariti, da se je tudi število članov SZDL tudi pri teh volitvah povečalo za 389. Tako je bilo 12. XII. 1959 10.795 članov po izvršenih volitvah pa se je število članov Socialistične zveze povečalo na 11.184. V primeri z volilnimi upravičenci v občini Trbovlje, ki jih je 12.045, je 92,85% članov SZDL. Vseh volilnih upravičencev, članov SZDL, je 11.184, volilo pa jih je 11.024, torej 98,96%. Opravičeno odsotnih je bilo 119, neopravičeno pa 41.

Od 43 volišč je zaključilo volitve s 100-odstotno udeležbo sedem volišč. Po vseh voliščih so se volilni odbori potrudili ter lepo ozaljšali volilne lokale in tudi v redu končali volitve.

Volilna enota Dobovec je volitve zaključila s 96,29% udeležbo. Volilna enota Zasavje je imela 3 volišča ter so končali volitve z 98,7%. Na Nasipih so bila štiri volišča. Tu je bila skupna udeležba 99,48%. Od teh sta dve volišči končali volitve 100-odstotno, in to volišče v Domu tabornikov in Jamskem obratu Trbovlje.

Na Dobrni sta bili 2 volišči, kjer so volitve končali z 99,65% udeležbo. V volilni enoti Suštarjeva kolonija so bila 4 volišča ter je skupna udeležba volitev

znašala 97,12%. Volilna enota Partizanska cesta je volila z 98,44%. V Koloniji 1. maja so imeli 3 volišča in so zaključili volitve z 98,63%. V volilni enoti Trg revolucije so imeli 2 volišči, tu so se volitve udeležili z 98,61%. Na Rudarski cesti so bila 4 volišča, udeležba pa je znašala 99%, med njimi je volišče pri Kolbezu in v domu TVD Partizana volilo 100-odstotno.

Na Leninovem trgu so imeli 4 volišča, udeležba volitev pa je bila 98,24%, kjer so na volišču Zdravstveni dom volili sto-

odstotno. Volilna enota Trg Franca Fakina so bila tri volišča skupno z uspehom 98,3%. V Čeah so imeli eno volišče, volitve pa so tamkaj končali s 100 odstotki. V Gaberskem so imeli na 2 voliščih udeležbo s 97,3%, a na Kleku, kjer so bila 3 volišča, so volili s 96,2%.

Vsi ti podatki potrjujejo, da so bile volitve v Socialistično zvezo delovnega ljudstva še boljše obiskane kot lansko leto ter je tako množična udeležba potrdila, da članstvo SZDL zaupa Socialistični zvezi in njenemu vodstvu.

PRED 22. DECEMBROM DNEVOM JLA: V SVOBODNEM ČASU VOJAKI POMAGAJO VAŠANOM PRI POGOZDOVANJU MESTA, V KATEREM JE NJIHOVA KAŠARNA.

ČLANI SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA V ZAGORJU! — V NEDELJO, 20. DECEMBRA, VSI NA VOLITVE V ODBORE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SZDL! KOT ZAVEDEN ČLAN SOCIALISTIČNE ZVEZE BO VSAK DRŽAVLJAN OPRAVIL SVOJO DOLŽNOST TER PRISEL NA VOLIŠČE ŽE V ZGODNIH JUTRANJIH URAH.

Ustanovljanje pionirskih hišnih svetov

Zadnje so v svetu stanovanjske skupnosti v Zagorju med drugim govorili o delovanju hišnih svetov. Znano je, da so v vseh stanovanjskih skupnostih v zagorski občini v minulnih programih dela določili tudi dolžnost, da naj bi se osnovala posebne komisije za strokovno in drugo pomoč hišnim svetom. Nekdo je namreč predlagal, naj bi te komisije poskrbele tudi za ustanovitev pionirskih hišnih svetov. Zlasti tam, kjer upravljajo hišni svetovi z več stanovanjskimi hišami. Zanimivo je, da je pobuda prišla prav ta čas, ko komisije za strokovno pomoč hišnim svetom razmišljajo, kako najbolj smotno pomagati hišnim svetom. Znano je, da so se z zakonom o stanovanjski reformi pravice in dolžnosti, pa tudi odgovornosti hišnih svetov močno okreplili. Hišni svetovi bodo po uvedbi ekonomskih najemnin razpolagali z znatno večjimi sredstvi, ki naj zagotovo rednejše vzdrževanje stanovanjskih hiš. Kajpak pa tudi povečana sredstva tu pa tam ne bodo dosti hasnila, če hišni svetovi ne bodo preduradno gospodarili in skušali vrednost sredstev obogatiti s prostovoljnimi delom in iskanjem cenčnih uslug. No, komisije za pomoč hišnim svetom menijo, da je nemudoma treba začeti ustanovljati remončne delavnice, v katerih bi delali ljudje raznih poklicev po svojem rednem delovnem času, in tako pomagali hišnim svetom do cenčnih uslug pri popravilu stanovanj.

Kot povsod, tudi v Zagorju ljudje precej govore o uvajanju ekonomskih najemnin. Pa tudi za celotno stanovanjsko reformo, ki prinaša nekatere bistvene novosti v načinu stanovanjskega financiranja in izgradnje, je mnogo zanimanja. Na nedavnem množičnem zborovanju članstva Socialistične zveze so se občani seznanili z najvažnejšimi politično-ekonomskimi principi stanovanjske reforme in dobili približen vpogled, kakšne bodo nove najemnine izrecno v Zagorju. Tedaj pa, seve, še ni bilo moč povsem zanesljivo povedati, kolikšne bodo nove najemnine, ker se niso bili znani vse elementi.

NESREČA, KI NA SREČO NI ZAHTEVALA SMRTNIH ŽRTEV

Ko so se Zagorjani prejšnjo nedelo zjutraj zbudili, se je kot blesk raznesla vest, da je v kisovskem obratu zasulo tri rudarje: Franca Strnišnika, Franca Raspoznika in Valentina Vrtačnika. Rudarji so nemudoma začeli z reševalnimi deli. Vsi trije ponesrečeni rudarji so dajali več ur znamenja po kovinski cevi, kar je reševalce še bolj podžigalo k delu. Kljub temu, da je bilo reševalno delo zelo oteženo, so po 16-urnem napornem delu izrgali smrti vse tri zasule rudarje.

Kakšne bodo nove najemnine v Zagorju

SKUPEN RAZGOVOR V ZAGORJU GLEDE EKONOMSKIH NAJEMNIN

Prejšnji teden so se v Zagorju sešli zastopniki občin in komitejev vseh treh revirskih občin. Pogovorili so se o novih ekonomskih najemninah tako, da v posameznih krajih glede tega ni bistvenih sprememb in razločja. Med drugim pa so se tudi sporazumeli, da conskih razločkov v ceni ne bo, ker je za to že določeno, da se v primerih, kjer je to razločevanje potrebno, stanovanja temu primerno točkujejo, za kar imajo poplivali vse potrebne inštrukcije. Amortizacijska doba za hiše se računa 100 let, medtem ko se na točko računa 450 din.

V I. kategoriji ni nobene stanovanjske hiše, pač pa je povprečje ocene - kvadratnega metra takole:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
Zagorje	81,75	74,09	55,51	37,81	28,15	18,74	
Trbovlje	82,49	71,24	53,25	41,25	25,06	17,24	
Hrastnik	80,—	67,—	52,50	39,—	36,—	18,60	

Danes prinašamo članek, kakšne bodo nove stanovanjske najemnine v Zagorju, prihodnji pa bomo prinesli konkretne podatke o tem tudi za Hrastnik in Trbovlje.

Kot povsod, tudi v Zagorju ljudje precej govore o uvajanju ekonomskih najemnin. Pa tudi za celotno stanovanjsko reformo, ki prinaša nekatere bistvene novosti v načinu stanovanjskega financiranja in izgradnje, je mnogo zanimanja. Na nedavnem množičnem zborovanju članstva Socialistične zveze so se občani seznanili z najvažnejšimi politično-ekonomskimi principi stanovanjske reforme in dobili približen vpogled, kakšne bodo nove najemnine izrecno v Zagorju. Tedaj pa, seve, še ni bilo moč povsem zanesljivo povedati, kolikšne bodo nove najemnine, ker se niso bili znani vse elementi.

Pred dnevi pa so občani dobili bolj natančen vpogled v to, koliko bodo znašale nove najemnine v posameznih kategorijah stanovanj. Odborniki občinskega zbora občinskega ljudskega odbora so članstvu SZDL na občinskih zborih obrazložili analizo in izračun povprečnih najemnin, ki jo je pripravila posebna občinska komisija ljudskega odbora.

V Zagorju je skupno 2.805 stanovanj. V prvo kategorijo, kot jo določa zakon o stanovanjski reformi, ne pride nobeno stanovanje. V ostalih kategorijah pa je stanje takole: V II. kategorijo bo predvideno uvrščeno 1.094 stanovanj, v tretjo 389, v četrto 1.095, v peto 425, in v šesto kategorijo 543 stanovanj. Izven kategorije je kar 199 stanovanj. Ti podatki kažejo, da bo večina stanovanj v Zagorju uvrščena v nižje kategorije, kar je razumljivo, ker je velik del stanovanjskih hiš starih. To so torej stanovanja, ki ne bodo presegala 85 točk. Na podlagi kategorizacije je komisija izdelala podrobno analizo za izračun povprečnih najemnin v odvisnosti 100-letne stopnje amortizacije, pri valorizaciji vrednosti točke 450 din. Komisija je občinskemu ljudskemu odboru in občanom predlagala, naj bi osvojili 100-letno amortizacijsko dobo kot osnovo za določanje najem-

nin. Komisija predlaga to kljub temu, dasiravno ni polna ekonomska osnova organom družbenega upravljanja v nižjih kategorijah stanovanjskega fonda.

Na podlagi tega naj bi bile najemnine takele: v drugi kategoriji naj bi se povečala za 327%, v tretji za 431%, v četrti za 430%, v peti za 446% in v šesti za 260%. Stanovanja izven kategorije pa bi se povečala za 308%. Po izračunu naj bi stal kvadratni meter stanovanjske površine v II. kategoriji 81,75 din, doseganja cena pa je bila 24,95 din. V III. kategoriji naj bi bila nova cena 74,09 din, medtem ko je stara cena znašala 17,61 din. V IV. kategoriji naj bi bila nova cena 55,51 din, stara cena pa je bila 12,92 din. V V. kategoriji naj bi znašala nova cena 37,81 din, stara je bila 8,08 din.

Predlog instrumentov za določanje najemnin upošteva, da je treba pri delitvi sredstev na hišne sklade zagotoviti za investicijsko dejavnost tista sredstva, ki so nujno potrebna za srednja in večja popravila, razen tega pa še, da morajo imeti

hišni sveti v svojih skladih potrebna sredstva za najnujnejšo hišno upravo in tekoče vzdrževanje. Zato komisija predlaga, naj bi se odstotek najemnine delil v vseh kategorijah 50% za amortizacijski sklad, 50% za vzdrževanje in manjša popravila. Izven kategorije pa bi ostalo 100% za vzdrževanje hišnim svetom.

Po vseh izračunih in pokazateljih, ki so bili zbrani za Zagorje, je moč ugotoviti, da bi bile nove najemnine le v višjih kategorijah stanovanj višje, kot pa znaša povprečno povečanje osebnih prejemkov. V vseh ostalih kategorijah, v katere sodi v Zagorju pretežno število stanovanj, pa se bo s povečanimi osebnimi dohodki nova najemna lahko krila.

Samo en primer izračuna za stanovanje v II. kategoriji, ki meri 49 kvadratnih metrov, je pri ocenjevanju dobilo 109 točk. Vrednost stanovanja je: 450 din krat 109 = 49.050 din, kar predstavlja vrednost 1 kvadratnega metra stanovanjske površine.

Vrednost 1 kv. metra, 49.050 krat 49 kv. metrov, stanovanjska površina = 2.403.450 din. To je skupna vrednost celega stanovanja. Letno amortizacijsko dobo izračunamo tako, če vrednost stanovanja delimo s 100, kar pomeni amortizacijsko dobo trajanja stanovanjske hiše oziroma stanovanja (izračun velja po predlogu za 100-letno amortizacijsko dobo, ki so jo predlagali za Zagorje).

2.403.450 : 100 = 24.034. Mesečni znesek amortizacije pa dobimo, če letni znesek amortizacije delimo z 12. Mesečna najemna je enaka kvadratnemu metru zneska izračunane amortizacije 2.003 X 2 = 4.006 din. Torej za to stanovanje bo treba plačati na mesec 4.006 din stanarine. Se bolj zanimivo je to, da bo z novimi najemninami zajeti le 38% povišanih dohodkov prebivalstva, torej skupno 31.419.000 din, ostane pa kar 51.176.000 din. Če pa vzamemo v pošt, da se znašale stare najemnine v Zagorju skupno 5.584.600 din, potem se ta odstotek zniža na 31,2%.

Velikoga pomena bo torej, če bodo občani preostale povisane dohodke znali resnično uporabiti za predplačila za nova stanovanja. Ni nujno, da bo vsak, ki si bo želel v bližnji ali daljnji prihodnosti novo stanovanje, kar takoj plačal vnaprej 200- ali 300.000 din, pač pa bo lahko vlagal tista odvečna sredstva, ki mu ostanejo od plačane najemnine za morebitno slabše stanovanje na hranilno knjižico ali direktno stanovanjski zdruzi, in si naročil za eno izmed naslednjih let stanovanje po želji. Znano je, da zasebni lastniki hiš ne bodo dobili takoj povišanih osebnih dohodkov na račun mesečnih prejemkov v obliki tistih 6,5%, pač pa se jim bodo ta sredstva nalagala v banko, ki jih bodo lahko po preteku treh let uporabili za popravila svojih hiš. Ali pa bodo lahko že prej porabili ta sredstva, če bodo dokazali, da so nujno potrebna za vzdrževanje oziroma popravilo hiš.

Tudi kmečkemu človeku je potrebna strokovna izobrazba

Zivimo v času, ko ugotavljamo v kmetstvu takšne uspehe, kot jih pri nas še ni bilo; v času, ko govorimo o novi agrarni politiki v našem gospodarstvu. Če pa hočemo doseči večje uspehe v našem kmetijstvu, je treba, da tudi kmečki človek dobi večjo strokovno izobrazbo. Tega se v trboveljski kmetijski zdruzi dobro zavedajo in so se zato lotili organiziranja kmetijske gospodarske šole. Takša šola je prejšnja leta v kraju še bila in to imamo mladi ljudem najboljše dar. Po daljšem predsedstvu so uspešni šolo spet ustanovili in tako ima dveletna KGS še precejšnje število kmečkih fantov in deklet za sabo.

Zanimanje je predvse v prvi letnik. Zanimanje je predvse, saj imajo že sedaj preko dvesti prijavljenih. Ker šola zajema predvsem tiste mladostnike, ki po končanem obveznem šolanju ostane doma na posestvu, je njeno delo toliko pomembnejše, saj je prav tam mladina, ki ljudem treba dati pravi osnovnega še potrebna strokovna znanja.

Program šole je že sestavljen in v glavnem zajema v I. letniku teoretičen pouk, v drugem pa predvsem praktično delo. Razen teh povsem strokovnih tem imajo v učnem programu snov o predavatelji, ki bodo mladino seznanila z našo družbeno ureditvijo, gospodarsko politiko in aktualnimi vprašanji doma in v svetu. Učni načrt je odlično sestavljen, saj bodo učenci dobili potrebna strokovna znanja, podana na moderen način. Uprava šole se opira na načelo, da je pouk treba temno približati praktičnemu delu. Sestavlja je tudi program ekskurzij, ki predvideva vsaj vsake meseca eno ekskurzijo in to na vzorna kmetijska posestva v naši republiki. Tako se bo mladina konkretno seznanila z modernim načinom kmetovanja.

Vse priznanje je dobila šola tudi od okrajnega inšpektorja iz Ljubljane, saj imajo potrebne KGS registrirane v Ljubljani kot najboljše tovrstno šolo v okraju. Uprava šole šli sedaj dobiti potrdilo ObLO Trbovlje, da sme šola kot redna sploh obstajati. Verjetno pa to potrdilo prejme in jo bo vprašanje občinski ljudski odbor v kratkem rešil, posebno še, ker s tem ni vezan na nobeno finančno pomoč, s tem pa bi omogočil, da izdajo na koncu šole udeležencem spričovala. Temu je še posebno veliko zanimajo zato, ker se v politični in ekonomski politični problemi in ekonomski dogodki in jim bo Obk LMS nalaže pripravil potrebna predavanja.

Prav tako je bil na sestanku sprejet program dela za zimsko sezono. Kot prvo leto pomagali ordali nalogo, ki jo pomagali ordali šola ter za svoje člane traktorski šola.

Razen ostalega pa bodo pripravili več poučnih ekskurzij. Prav tako bo letošnje bodo tudi drugo

Pred občnimi zbori sindikalnih podružnic

Po sklepu tajništva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in na podlagi novega poslovnika o izvedbi občinskih zborov sindikalnih organizacij bodo občni zbori teh podružnic v januarju in februarju, in sicer v teh dveh mesecih v vseh sindikalnih organizacijah ne produktivnih obratov, pri čemer so mišljene sindikalne podružnice zdravstvenih delavcev, uslužbenec državnih ustanov in podobno — medtem ko naj bi bili občni zbori sindikalnih podružnic v gospodarskih organizacijah v mesecih marec in april, namreč po izdelavi zaključnih računov gospodarskih podjetij.

Izvajanje občnih zborov v predvidenih mesecih bo vsakokrat dalo še poseben poudarek vlogi sindikalnih organizacij v podjetjih in komunah glede na konkretne obravnave ne samo tarifnih vprašanj, ampak konvokretnih gospodarskih nalog.

Le na osnovi zaključkov občnih zborov sindikalnih podružnic naj bi delavski svetovi podjetij skedepali o razdelitvi skladov in njih uporabi, upošteva je pri tem seveda tudi komunalne potrebe, glede česar pa bodo predhodno seznanjeni z družbenim planom občine.

Le na osnovi zaključkov občnih zborov sindikalnih podružnic naj bi delavski svetovi podjetij skedepali o razdelitvi skladov in njih uporabi, upošteva je pri tem seveda tudi komunalne potrebe, glede česar pa bodo predhodno seznanjeni z družbenim planom občine.

SOLSKI ODBORI V ZAGORSKI OBČINI SE PREMALO UKVARJAO Z IDEJNIMI VPRAŠANJI

Zadnji zbor volivcev v zagorski občini so kritično ocenili dosedanje delo solskih odborov, razpravljali o delu in prihodnje in izvolili nove solske odbore. Vendar pa je potrebno še takoj poudariti, da se solski odbori v zadnji mandatni dobi še niso oslonili na svoje gl. naloge. Vse preveč je bilo obravnave o materialnih težavah na solah, ki so dejansko obstajale, vse premalo pa je bilo razprav in konkretnega dela obkolj idejnih vprašanj.

Kljub občnim razpravam pa je v delu solskega odbora čutili, da se je še premalo ukvarjal z idejnimi vprašanji. Sicer je res, da se je moral solski odbor čisto obnašati s problemom, kako in kje dobiti stanovanja za učitelje. S tem pa je iz leta v leto težje. Letošnje leto na primer plačuje osnovna šola Zagorje dve učiteljski hiši, ki sta omoženi in potrebujeta družinsko stanovanje, a ni družinskih stanovanj. Na šoli so z letom 1957 začeli odpirati višje razrede osnovne šole, ki bo v solskem letu 1960-61 še popolna osemletka. Zaradi tega so nastopile tudi težave s pomanjkanjem učilnic. Pouk poteka sedaj na treh krajih (v solskem poslopu, v provizoriju in domu TVD Parizan), zato bo nujno čimprej pričeti z gradnjo novega poslopa za osnovno šolo Zagorje, predvsem še zato, da se tešnje reformirane šole čimprej dosežejo.

KAKO DELAJO NA SOLI TOPLICE IN NA LOKAH

Tudi solski odbor na osnovni šoli TOPLICE pri Zagorju je predvsem razpravljaval oz. se pečal z materialnim stanjem šole. Menili pa je, da bi bilo koristno, če bi za šolo kupili kinoprojektor

Na KOLAH nad Zagorjem je solski odbor vročil precej truda v to, da je šola dobila vodovod, da se je uredilo solsko avtošole, in da se je solski vrh, ki je propadla, preuredil v otroško igrišče. So pa še druge težave, ki so solski odbor ovirale pri delu, predvsem zato, ker ta šola sedaj gostuje v tamkajšnjem gasilskem domu in v provizoriju — ter je nujno, da se pripravi vse potrebno za izgradnjo ustreznega solskega poslopa na Lokah.

KAKO DELAJO NA SOLI TOPLICE IN NA LOKAH

Tudi solski odbor na osnovni šoli TOPLICE pri Zagorju je predvsem razpravljaval oz. se pečal z materialnim stanjem šole. Menili pa je, da bi bilo koristno, če bi za šolo kupili kinoprojektor

V KOLIVRATU so se člani solskega odbora sešli štrikrat. Zamerili pa bi bilo članom odbora, da kljub vabilu učiteljske mišce od članov ni prisostvoval solskemu pouku v osatnem delu odbora še kar delaven.

Ker je bil v CEMENIKU problem s solskimi prostori, je solski odbor predvsem zadnje čase precej razpravljaval o gradnji nove osnovne šole. Učni uspehi in obisk šole so se precej izboljšali, škoda je le, da solski odbor še ni uspešno ustanovil solske mišce kuhinje.

Kljub temu, da je solski odbor na osnovni šoli SENOZETI našel v svojem delu na številne težave, se je sešel osemkrat. Odboru pa moramo zametiti, da se je vse preveč ukvarjal z drobni, materialnimi vprašanji. Predvsem moral odbor večkrat temeljiteje razpravljati o otrocih, ki se prapušajo sami sebi. Prav tako odbora ni uspelo vzpostaviti tesnejšega stika med šolo in starši. Zaradi tega bo na naslednjem občnem solski odbor obilo odgovornega dela.

V TIRNI se je solski odbor sešel kar enajstkrat. V glavnem je odbor usmeril svoje delo v gradnjo nove osnovne šole v tem okolju, ki so jo začeli letos zidati. Reševal pa je še druga materialna in ostanja vprašanja, prav tako mu je uspelo organizirati solsko mišce kuhinjo.

PO SVETU

Po obisku ameriškega prezidenta v indijski prestolnici Delhi je prva etapa Eisenhowerjevega potovanja končana in lahko bi napravili kratko in bežno bilanco.

Prva postaja Eisenhowerjeve poti je bil Rim, kjer je bil predsednik »vezdneate republike« kar najlepše sprejel. Rimske razgovore bi bilo moč strniti v naslednje: Eisenhower je zagotovil Italijanskim državljanom, da bo šla ameriška politika popuščenja napetosti v smeri »obrambe Evrope pred komunizmom« in da torej ni govora o tem, da bi atlantska politika oslabela. Obujubil je, da bodo ZDA predlagale, naj se tudi Italija udeleži razgovorov na »vrhu« če bi udeležbo razširili, ostal pa je gluha za italijansko sugestijo, da bi bilo koristno proučiti sovjetski predlog o dajanju pomoči nerazvitim državam čez, o tem bomo govorili na sestanku Atlantskega pakta v Parizu in na sestanku šefov štirih zahodnih držav.

Za obisk v Italiji je značilno, da so ga pozdravili zelo bučno tudi na skrajni levici kot »obisk miru«.

V Turčiji so tekli razgovori nekoliko drugače, ker so problemi drugačni; zato so bile tudi želje in obljube drugačne. Turki so obsodili vmešavanje Vzhoda in Zahoda v zadeve arabskega sveta in zahtevali, da jih Zahod vpraša na svet, kadar bo govora o zahodni politiki do tega področja, ki ga Turki prikrito smatrajo za »sfero, ki jih od blizu intezirira«. Sugarin ali so tudi, naj bi dajale ZDA v bodoče pomoč samo svojim zaveznikom, ali v skrajnem primeru državam, »ki jih večjeje enak ideal«. Na noben način pa ne bi smele dajati pomoči izvenblokovskim državam na škodo svojih vojaških zaveznic. Tretja zahteva pa se je glasila: ZDA naj aktivno vstopijo v CENTO pakt, kakor se je preimenoval bivši Bagdadski pakt, ki je po izstopu Iraka izgubil ime in tudi svojo prvotno vsebino.

vala naj bi tudi v indijsko-kitajskem obsejmenem sporu. Pakistanski gostitelji so ponovili turško zahtevo, naj bi se ZDA polno angažirale v CENTO paktu.

Naslednja etapa — če izvzamemo nekaj urni postanek v afganistanski prestolnici Kabul — je bil New Delhi; obisku Indiji je posvetil ameriški prezident štiri dni svojega skoraj tri tedne trajajočega potovanja. Nehru je nekaj ur pred Eisenhowerjevim prihodom jasno povedal stališče, ki ga ima Indija do različnih neuradnih sugestij: v intervjuju ameriški te-

levizijski družbi je dejal, da je indijsko-kitajski spor izključna zadeva obeh prizadetih narodov, ki ga morata rešiti v medsebojnih razgovorih, brez posredovanja tretjih. »Čelo posredovanja tako močne in ugledne države kot se ZDA bi utegnile vnesti v problem še več zmede in oddaljiti njegovo rešitev«, je dejal Nehru in poudaril, da Indija v nobenem primeru ni pripravljena »hoditi po hoduljah«.

Eisenhower, ki ga je v Delhiju sprejela milijonska množica, je govoril predvsem o konceptu svobode, ki veže Ameriko in Indijo, ter o pomoči, ki jo bodo ZDA dale Indiji za zboljšanje življenjske ravni, pozabili pa ni omeniti, »da postajajo vojaško šibki narodi lahek plen agrestje«.

Končalo se je XIV. zasedanje Generalne skupščine OZN in sicer z glasovanjem o afro-azijski resoluciji o Alžiru. Države afro-azijske skupine so predlagale zelo milo in obzirno resolucijo, ki potrjuje Alžirec pravico do samoodločbe (to pravico je priznal de Gaulle v poslanici 16. septembra) in priporočila obema strankama, naj se začneta pogajati o načinu kako realizirati to pravico.

Značilno je, da so ZDA in še nekatere države, ki so se lani vzdržale glasovanja o mnogo oostrejši resoluciji, letos glasovale proti resoluciji, ki je, kot rečeno, zelo mila in konstruktivna, ter v njej ameriška frazija za Francijo. Kazno je, da so si ZDA s tem hotele skupiti uvidevnost sicer samovoljne Francije, pred samim sestankom šefov velikih zahodnih držav. Na tem sestanku naj bi namreč dosegli enotna gledišča, s katerimi bi se potem šel tretih zahodnih veselit vsedli za mizo s Hruščevim, aprila ali maja prihodnjega leta. Primer glasovanja o Alžiru opravičuje bojazen, da bo prišlo sporazumevanje med veselimi, bodisi v zahodnem bloku, bodisi med obema blokoma, na račun tretjih izvenblokovskih držav. To je tudi prvi obris tistega, kar so v Washingtonu in v Moskvi postavili kot ideal, ki ga je treba doseči, to je »koekzistenca blokov« namesto koekzistenca narodov!

O indonezijsko-kitajskem sporu glede razlastitve kitajskih trgovcev v Indoneziji, ki imajo monopol na vsa drobna trgovina, smo že poročali. Spor se je zaostril z ostro noto, ki jo je Peking poslal Djakarti. Kitajska nota obita indonezijski vladi, da izvaja »diskriminacijsko politiko do Kitajcev medtem ko tolerira in podpira imperialistične in militaristične kapitaliste ZDA oziroma Japonske, in da je ta politika odkrito škodljiva za indonezijsko ljudstvo, ki da s simpatijami podpira preganjanje kitajске trgovce«.

Komentarji kitajskega tiska pa se sklenejo tudi na izjave prvakov indonezijske komunistične partije, s čimer so še poglobili prepud nezaupanja med obema državama.

Mednarodni mozaik

IZ NAŠIH DELOVNIH KOLEKTIVOV

Mejnik v zgodovini proizvodnje

Rudniški obrat Hrastnik je za leto 1959 planiral v delovnem načrtu proizvodnjo 380 tisoč ton premoga.

Ze v začetku leta je obratni delavski svet sprejel obvezo, da bo kolektiv rudniškega obrata v Hrastniku v počastitev 40-letnice ustanovitve KP Jugoslavije nakopal preko plana do 1. maja t. l. 5000 ton, do konca leta 1959 pa nadaljnjih 5000 ton premoga.

Sprejeta obveza za to nadplansko proizvodnjo ni bila lahko izvedljiva. Potrebno je bilo slehernega člana kolektiva seznaniti z njo in ga za njeno izpolnitev zainteresirati.

Ker je sindikalna podružnica sprejela sklep, da naj se mesečno skladiče obratne konference, na katerih naj se obravnava doseganje proizvodnje in problematika obrata, je bil delovni kolektiv lahko stalno obveščen o gibanju proizvodnje in o gibanju storitev. Na teh sestankih je obratovodstvo poročalo delovnemu kolektivu o

izvrševanju planskih nalog in v času vodnih vdorov tudi o težavah pri izpolnjevanju plana ter hkrati nakazovalo predvidene ukrepe za odpravo teh težav.

Članji kolektiva so na teh konferencah sodelovali pri analizi ter poročali o svoji težavi pri vsakodnevnem delu in pri našli predloge za izboljšanje drobne organizacijske proizvodnje. Ob takem vzajemnem sodelovanju je uspelo organizacijo proizvodnje izboljšati in doseči tudi večjo storilnost ter dvigniti delovno disciplino. Največji poudarek je bil dan vzdrževanju jame, njene mehanizacije in terminskemu izvajanju jamskih investicijskih del.

V teku leta smo prešli v ojsarski jami že v celoti na prevoz in izvažanja z novega III. obzorja, v jami Hrastnik pa je izvažanje premoga iz sloja A kope z novega VII. obzorja. Na obeh horizontih je bil uveden tudi prevoz s trolej lokomotivami.

Ker so bila zadnja leta investiranja visoki zneski za permanentizacijo prog, je padlo tudi znatno število vzdrževalnih del, kar je omogočilo, da smo navzlic manjšemu številu zaposlenih zaradi odhoda starejših rudarjev v zaslužni pokoj kralji pomanjkanje delovne sile na drugih delovnih mestih.

Z novim tarifnim pravilnikom so bila zajeta skoraj vsa delovna mesta v jami v skordni oz. premijski način nagrajevanja.

Ta ukrep je prav tako omogočil smotnejši način razvrstitve in obložitve delovne sile ter zvišanje učinkov. Spričo navedenih dejstev in ukrepov so se močno dvignile storitve. Jamska in obratna storitev sta se v primerjavi z letom 1958 povečali, in sicer prva za 7,1%, druga pa za 7,6%.

Vsi ti prijemni in ukrepi so hkrati omogočili, da bo zadana

obveza za 10.000 ton nadplanske proizvodnje premoga ne samo dosežena, ampak kot upamo, celo za 10 tisoč ton presežna. Leta 1959 bo tako lahko poslalo mejnik v zgodovini proizvodnje rudniškega obrata Hrastnik, saj bo to leto prvo, v katerem bo njegov delovni kolektiv dosegel proizvodnjo 400.000 ton premoga.

Inž. Adolf Jermol

Družbena prehrana na novi poti

Kot znano, je bilo pred kratkim v Beogradu zvezno posvetovanje o družbeni prehrani, ki je dalo nadse dragocene pobude in zaključke, kako v bodoče zastaviti sile za nadaljnjo afirmacijo družbene prehrane. Namen tega posvetovanja pa je bil se mnogo širši. Po dolgem času so se namreč sešli predstavniki iz vse države, si izmenjali misli in izkušnje, in predvsem opozorili, da moramo v vsako našo dejavnost — torej tudi razvijanje družbene prehrane prilagajati in vključevati z osnovnimi zahtevami našega gospodarskega in družbenega razvoja.

Prav to zadnje je menda prevelelo vso posvetovanje: res je, da so enkrat za vselej minili časi dokazovanja koristnosti družbene prehrane, res pa je tudi, da velja pri ustanavljanju obratov družbene prehrane posvetiti vso pozornost vsem momentom, pri čemer je eden izmed bistvenih gospodarski račun. Pri nas v Sloveniji smo na področju uvajanja družbene prehrane dosegli že lepe uspehe; število obratov družbene prehrane je izredno poraslo, v teh obratih dobiva malico, kosilo in večerjo več tisoč delovnih ljudi — če pa upoštevamo zraven še šolske mlečne kuhinje, dijaške menze in drugo, pa grede številke v deset in deset tisoče.

Pravkar smo ustanovili vsepovsod stanovjske skupnosti. Ena izmed poglavitnih nalog stanovjskih skupnosti bo pomoč ljudem v tem ali onem pogledu. Mnoge stanovjske skupnosti so pa vrstile v svoje programe tudi ustanovitve obratov družbene prehrane. Kaže, da bodo obrati družbene prehrane lahko imeli največje uspehe ravno v stanovjskih skupnostih, posebno če jih bodo znali toliko usposobiti, da bodo lahko nudile obroke hrane ne le samskim delavcem in delavkam, marveč tudi zaposlenim družinam. V tem je predvsem pomen teh obratov. Vse več družin se danes zaposluje, ker tako kaže gospodarski račun. Zena pa je v slabšem položaju kot njen zakonski drug. Zaposlena žena mora po končanem delu naglo natakniti predpasnik in pričarati v eni, največ podrugri uri kosilo za moža in otroke. Ali smemo to v nedogled zahtevati od nje? Nemogoče, saj se bo sicer v nekaj letih zgarala, in njeno življenje bo samo delo brez konca in kraja. Kako ji bomo pač ustregli, če bo v stanovjskih skupnosti organiziran obrat družbene prehrane, ki ji bo nudil tople obroke hrane za njo in za njeno družino! Vse njeno delo bo potem v tem, da bo vzela posodo in odšla v obrat po kosilo, ga doma morda pogrela, družina pa bo imela pripravljeno jed. Če pa take obrate ni moč organizirati v stanovjski skupnosti, pa bo treba poskrbeti, la bodo to storili v večjih podjetjih. Zelo razveseljivo je, da imamo vse več podjetij, ki so uvedle tople obroke malice za svoje delavce. Toda velik del delovnih ljudi nima kje dobiti kosila, mnogo je takih, ki si morajo po končanem delu sami kuhati, tista hrana pa je slabo pripravljena ali enostranska. Ali ne bi zato v večjih podjetjih uvedli k malici dodatno še tople obroke za kosilo?

Ob vsem tem pa se moramo še nasloniti na gornje priporočilo, ki pravi, da moramo tudi našo siceršnjo dejavnost vskladiti z osnovnimi zahtevami našega gospodarstva. Ponekod, to je tudi v naših občinah, so nekateri obrati družbene prehrane nezaključeni. To je huda napaka. Ali ni bolj imeti enega, največ dva obrata družbene prehrane, ki sta polno izkoriščena ter imata vse pogoje za resnično pomoč ljudem v tej smeri, kot pa več obratov, samo zaradi tega, ker je tako »moderno«, ob vsem tem pa iskati stalne dotacije od oblastvenih ali drugih organov? Kjer koli ravnajo tako, se ne zavedajo, da škodujejo tudi sami sebi, ker jemljejo denar, ki bi skupnost morda lahko uporabila za druge prepotrebne namene.

Drugo vprašanje pa je pripravljanje hrane. Posvetovanje je opozorilo na pomen pravilne prehrane. Zakaj pravzaprav imamo obrate družbene prehrane? Ze res, da je prva naloga v tem, da pomagamo s temi kuhinjami vsem tistim ljudem, ki nimajo možnosti se hraniti doma, v gostilnicah — druga pa je vsekakor v cenenosti. In tretja naloga. Hrana mora biti vsestranska, vsebovati mora vse hranilne snovi, ki so potrebne za človeško telo in za pridobivanje moči za delo. Ponekod se ravnajo po načelu: za mal denar malo muzike, vendar bi morali to geslo najbolj ošibati prav v obratih družbene prehrane, zlasti če ti dobivajo družbeno pomoč.

Skratka, družbena prehrana zavzema vse bolj pomembno mesto v vsakdanjem življenju. Vse kaže, da bo čedalje več družin zaposlenih. Zato velja bodoči organizaciji družbene prehrane bodisi v stanovjskih skupnostih ali v podjetjih posvetiti še prav posebno skrb vseh družbenih činiteljev.

Delo stanovjanjske skupnosti

Kakor vsepovsod, smo tudi v Hrastniku ustanovili stanovjske skupnosti. ObLO Hrastnik je razdeljen na 3 skupnosti: prva obsega ves zgornji del hrastniškega kraja do Rudečnega mostu, druga zajema spodnji del Hrastnika do železniške postaje in še naselje za Savo, tretja pa obsega Zidani most in Radeče. Svet stanovjske skupnosti na rudniku je izvolilo ljudstvo na zborih volivcev, del članov sveta pa je izvolil obratni DS iz srede svojih članov.

Na prvem zasedanju sveta stanovjske skupnosti so člani izvolili iz svoje srede predsednika sveta in izvršni odbor. Ob tej priliki so predelali tudi statut skupnosti ter anketo, ki je bila razpisana, se o vsem pogovorili ter dali smernice za bodoče delo iz

GOSPODARSKE NOVICE IZ JUGOSLAVIJE
POVEČANJE PROIZVODNJE OSEBNIH AVTOMOBILOV

Delavski svet podjetja za avtomobilsko proizvodnjo »Crvena zastava« v Kragujevcu je sprejel plan proizvodnje za leto 1960, po katerem bi kolektiv tega podjetja prihodnje leto izdelal mesečno 1100 vozil, medtem ko jih je do sedaj napravil vsak mesec največ do 700. — Tudi v bodočem letu bo težišče dejavnosti tega kolektiva na izdelavi avtomobilov »Zastava 600«.

AVTOMATIZACIJA V NAŠI MOTORNI INDUSTRIJI

Združenje motorne in avtomobilске industrije Jugoslavije je na zadnji seji svojega upravnega odbora obravnavalo vprašanje uvajanja avtomatizacije. Upravni odbor je sklenil, da je treba avtomatizacijo in mehanizacijo uvajati v vseh podjetjih, kjer je to gospodarsko upravičeno in kjer to terjajo tudi potrebe države.

vršnega odbora. S tem trenutkom je svet oz. izvršni odbor prevzel težavno nalogo na svoja ramena, ker je dolina, v kateri bo težišče vsega našega dela, geografsko naselje, kjer se bo vsa naša dejavnost s težavo razvijala. — Ob vsestranskem sodelovanju in ob hvale vredni pomoči občinskega ljudskega odbora ter direktorja rudnika Trbovlje-Hrastnik si stanovjska skupnost sedaj ureja v bližnjem gostišču Karla Logarja svoje poslovne prostore, kjer homo uredili majhno dvorano za seje sveta in komisij, nadalje predavalnico, v kateri bodo tečajji za polkvalificirane in kvalificirane delavce rudnika. Razen tega bodo lahko v tem prostoru zbori volivcev terena Studence, ker je prostor teritorialno volivcem najbolj prikladen glede na njegovo bližino.

Stanovjski svet je iz vrst članov izvolil več komisij, ki bodo delovale vsaka na svojem področju, in sicer smo ustanovili: 1. organizacijsko

komisijo, 2. komisijo za izgradnjo otroških igrišč, 3. komisijo za olepšanje okolice, 4. zdravstveno in socialno komisijo. Te komisije smo izvolili, ker sodimo, da so za sedaj najbolj potrebne. Vendar bo treba formirati še ostale po statusu predvidene komisije, ki bodo imele glede na prilike in potrebe tudi polne roke dela. Sodim, da bodo najbolj pomembne komisije za socialno zaščito, za urejanje naselja, za prekrbo stanovlcev, za urejanje otroških igrišč in vrteev.

Začasno pripravila svet — v kolikor bo mogoče — prostore za razne delavnice: pralnico, likalnico, mlekarno in servise delavnice za pomoč v gospodinjstvu. Če tega ne bo mogoče uresničiti zaradi pomanjkanja prostorov, bo svet primoran — o čemer že sedaj razmišlja — zgraditi si lastne prostore, v katerih bi se potem razvijala uslužnostna dejavnost.

Najbolj se uveljavlja poravnalni svet, ki sestoji iz 3 čla-

nov in 3 namestnikov. Shaja se po potrebi, seveda zelo pogosto, saj je imel od svoje ustanovitve do danes že šest obravnjav in razgovorov o različnih zahtevah in uveljavitvah osebnih ali lastninskih pravic.

Predsednik stanov. skupnosti

OBRAVNAVA DRUŽBENEGA PLANA PRED VSE DELOVNE KOLEKTIVE

Zadnji plenem okrajnega sindikalnega sveta v Ljubljani je naložil vsem občinskim sindikalnim svetom na svojem področju, da na svojih terenih organizirajo širše razprave o nekaterih problemih planiranja in proizvodnega združevanja v gospodarstvu ter o nalogah sindikalnih organizacij ob sestavljanju planov za prihodnje leto.

Osnovna misel plenuma je bila izražena v tem, da mora vsak proizvajalec poznati družbeni plan svoje občine in svojega podjetja. To pomeni, da je potrebno proizvajalce in finančne plane podjetij obravnavati ne le pred DS, ampak s celotnimi kolektivni.

Plenum je še posebej opozoril, da morajo podjetja sestavljati plane za daljša razdobja ter morajo potem biti letni plani del teh perspektivnih načrtov glede proizvodnih nalog

kot ustvarjanja skrbj za družbeni standard.

Tudi družbeni plan podjetja naj bi obravnavali v vseh kolektivih. To bo pripomoglo še k boljšemu spoznavanju konkretnih nalog komunne na gospodarskem področju in k zboljšanju življenske ravnj. S takim spoznavanjem bodo delovni kolektivi še bolj čutili, da so sestavni del komunalne skupnosti. Kolektivi bodo z večjim razumevanjem prispevali za skupne sklade občine, če bodo ti skladj namenski odredeni in če bodo od tega imeli neposredno korist — skratka: če bodo s tem v celoti seznanjeni.

V letošnjih družbenih planih bo dan poseben poudarek razvoju kmetijstva, trgovine in obrti, ki sta na prvem mestu tudi v okrajnem družbenem planu.

Skrb za človeka

V podjetju »Elektro-Trbovlje« je vsa leta skrbje za zaposlene delavce. Posebno pazljivost posveča delovni kolektiv bolnim članom. Ob vsakem pomembnejšem prazniku se z manjšo nagrado in z obiskom odgovornejših članov sindikalne podružnice, organov samoupravljanja in uprave spomnijo svojih bolnih tovarišev.

Pred dnevi pa je bil prvi član kolektiva upokojen. Pravzaprav ni šlo za redno upokojitev, zahrbitna bolezen je povzročila predčasno invalidsko upokojitev.

Delavski svet in sindikalna podružnica sta se hotela oddolžiti svojemu dobremu tovarišu Slavku Kozorogu iz Radeč, VK monterju ter mu za slovo od kolektiva in za prijetnejše nadaljnje življenje, ki ga bo spominjalo na svoje delovne tovariše in mu vzbujalo zado-

voljstvo, da ga niso zapustili tudi v težkih urah življenja, poklonila manjši radioaparatu.

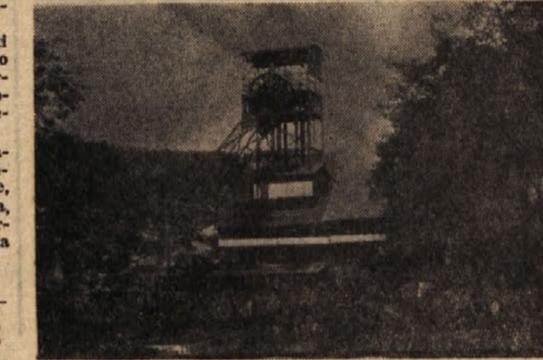
Darilo sta mu izročila predsednik DS in sindikalne organizacije.

Vsekakor je treba pohvaliti prijateljsko in tovariško gesto delavskega sveta Elektro-Trbovlje, ki je sprejel sklep o poklonitvi spomina svojemu delovnemu tovarišu.

Prednje nam dokazuje tovariško delovno solidarnost delavcev socialistične Jugoslavije, ki se odraža v skrbj za človeka, ne samo znotraj kolektiva, marveč tudi ob poslovitvi od njega ter na ostali življenski poti.

t.

Naročajte se na »Zasavski tednik«

PRED VHODOM V JASEK

Bodi pri delu trezen in previden!

Skrb za zdravje in življenje ter hkrati za proizvodno sposobnost človeka ni samo stvar posameznika, ampak vse družbene skupnosti. Posebno odgovornost za to nosijo naši delavski sveti, upravni odbori podjetij, sindikalne podružnice ter komunisti v naših gospodarskih organizacijah, ki morajo kot politični organi vplivati na neposredne proizvajalce v skrbj, da zmanjšamo število delovnih nezgod in število pokleženih obolenj.

Velika gospodarska škoda, ki gre v milijone in milijone dinarjev, katero nam prizadenejo nesreče pri delu, nam nujno narekujejo, da misli za skrb za človeka vcepimo v vsakega našega delavca, in to od najmanjšega do najodgovornejšega človeka v podjetju, saj je končno prav naš delovni človek tisti, za katerega vse ustvarjamo in gradimo.

Vsega tega se je posebno dobro zavedal tudi zbor proizvajalcev pri občinskem ljudskem odboru Trbovlje, ki je čutil potrebo, da ustanovi posebno organ, namreč komisijo, ki ima specialno nalogo, da prouči vse nevarne primere, dela iz njih zaključke in analize, hkrati pa daje našim kolektivom nasvete in napotila za odpravo opasnih pomanjkljivosti, zaradi katerih prihaja do tako pogostih nesreč pri delu. Na to ob tej priliki vendar poudarimo ugotovitev dolgoletnih študij delovnih nesreč, da je vendar večina nesreč posledica pomanjkljivosti v pretežno večini iskati vzrok

v vse premajhni previdnosti našega človeka pri delu. To bo treba še in še poudarjati povsod, zlasti pa ob večjih sestankih v naših delovnih kolektivih in tudi na samih delovnih mestih, prav posebno pa je treba na pazljivost in previdnost pri delu opominjati naše mlade, nezkušene ljudi, ki prihajajo v naša proizvodna podjetja.

NEZGODE V LETOŠNJEM PRVEM POLLETJU

Iz statističnih zapiskov Zavoda za socialno zavarovanje sledi, da je bilo v letošnjem letu v prvih 6 mesecih skupno 743 nezgod, od teh 642 lahkih, 98 pa hudih, tri pa smrtne. Od slednjih se je ena zgodila v proizvodnji premoga, druga v proizvodnji oziroma predelavi nekovin, tretja pa pri prometu. Pri delu se je ponesrečilo 693 moških ter 50 ženskih delovnih moči. Med moškimi je bilo v tem obdobju največ delovnih nezgod pri pridobivanju oziroma predelavi premoga (434) — seveda, ker je v tej industriji zaposleno tudi največ ljudi — nadalje v kovinski industriji (100), pri prometu 48, v gradbeništvu pa 40. Ostale nezgode so se dogodile po vrstnem redu v predelavi oziroma proizvodnji nekovin (39), v proizvodnji in distribuciji električne energije pa 32. — Med ženskami je bilo največ nesreč v proizvodnji oziroma predelavi premoga (19), pri pridobivanju in predelavi nekovin (17), kovinska industrija

pa je terjala 8 nesreč, ostale nezgode žensk pa so se pripetile v drugih industrijah in delovnih področjih.

Zanimivo je prav tako, če analiziramo vse te nesreče po starosti nezgodnikov. Tako se je na primer pri pridobivanju in predelavi premoga dogodilo največ nesreč pri 19 do 28 let starih ljudeh (100), 144 pri delavcih v starosti od 29 do 38 let, 60 pri ljudeh v starosti od 39 do 48 let, 63 nezgod pa pri delavcih v starosti 49 do 58 let. Na drugem mestu je bilo v kovinski industriji največ delovnih nesreč pri ljudeh letnikov 1931 do 1940 (59), 28 nezgod pa pri delavcih v starosti od 29 do 38 let.

Ce v tej analizi delovnih nezgod pogledamo, kje so se te zgodile, opazimo da je bilo največ nesreč pri kamenju, premogu in opeki, in sicer pri pridobivanju premoga 220, v proizvodnji nekovin 18, v gradbeništvu 14, pri prometu 6, v električni industriji pa 5. — Na drugem mestu so nesreče pri orodju. Teh je bilo spet največ v premogovni industriji (85), 18 v kovinarstvu, 11 v elektroindustriji, 7 pri pridobivanju nekovin, 6 pri prometu, 5 pa v gradbeništvu. Prometna sredstva so spet terjala 35 nesreč v premogovni industriji 10 v samem cestnem prometu, 7 pri pridobivanju nekovin, 3 v kovinarstvu in 3 v gradbeništvu. — Ostale nesreče so se zgodile pri orodnih in pogonskih strojih, transporterjih, kotlih, dvigalnih itd.

Ako spet pregledujemo te izpise, vidimo, da so pri teh nezgodah bili pri telesnih delih največkrat poškodovani prsti desne in leve roke, noge in stopala, oči, glave in trupi. Tu naj mimogrede omenimo, da je v zadnjih letih med premogarji dosti manj ne-

sreč zaradi »padcev premoga«, na glavo kot prejnjaja leta, ker kopaci nosijo sedaj pri delu na glavi zaščitne čelade, pogoste pa so nesreče zaradi padca premoga s stropa še vedno na prstih in stopalih nog, to zlasti, če je rudar v jami med delom obut v gumijaste škornje namesto v usnjene, ki bolje preprečujejo padec premoga kot gumijasti čevlji.

KJE SO VZROKI DELOVNIH NESREČ?

Nehote se človek ob tem vprašuje, od kod toliko nezgod pri delu? Ali jih je iskati v tem, da se delavec čuti bolj varnega, ker veliko »zna« in je dela vajen? Ali neupoštevanje predpisov? Ali neuporaba zaščitnih sredstev? Neurejenost delovnih prostorov, slabo orodje? Nedisciplinaj? Vse to in še drugo je vzrok pogostim nezgodam. Ni hote ne more trditi, da se te nezgode lahko popolnoma preprečijo, možno pa jih je znatno omejiti, kar pa je največ odvisno od posameznega člana tega ali onega kolektiva. Torej tudi na tem področju večja delovna disciplina, upoštevanje predpisov higijensko-tehnične zaščite — ali kakor smo že prej rekli: previdnost in pazljivost pri delu! To je potrebno, ker delovna nesreča ne prizadene samo nezgodnika, ampak tudi našo socialno zavarovanje in podjetje ter končno celo naše narodno gospodarstvo in družbo.

KAKŠNA SO ZADEVNA BREMENA ZA PODJETJE IN KOLEKTIV?

Naštemo jih po vrsti: 1. nadomestilo plače v iznosu 100 odstotkov za prvih sedem dni; 2. posebna stopnja prispevka podjetja socialnemu zavodu, če število izostankov od dela zaradi

nezgod presega določeno povprečje; 3. dodatni prispevek, če se je število obolenj dvignilo zaradi neupoštevanja varnostnih ukrepov ter odškodnina — regres socialnemu zavarovanju, če je prišlo do nesreče zato, ker niso bili izvršeni predpisani ukrepi za varstvo; 4. osebni in materialni izdatki varnostne službe in prve pomoči; 5. izdatki za varnostne naprave in osebna zaščitna sredstva; 6. izdatki za popravilo okvar, nastalih zaradi nesreč na strojih, opremi in materialu ter zastoji delovnega procesa; 7. izpad proizvodnje tistih delavcev in uslužbencev, ki so prenehali s svojim rednim delom, ker so nudili pomoč ponesrečenecem, razpravljali o nezgodi ali sodelovali pri njeni raziskavi; 8. hujše nezgode pa povzročajo vzmernjenje v celotnem delovnem kolektivu, kar se po izkušnjah opaža tudi v nazadovanju proizvodnje, zlasti še na dan nesreče; 9. končno pa večje število bolnikov in nezgodnikov terja od podjetja, da zaposluje večje število ljudi, kot bi jih sicer bilo treba.

SKLEPI OBČINSKE HTZ KOMISIJE

Ze na prvi seji občinske higijensko-tehnične komisije je bilo sprejetih več sklepov, ki jih bodo morala naša gospodarstvena podjetja izvajati.

Pomemben sklep je med drugim ta, da bodo nezgodniki ponovno zaslišani, namreč, ali so nezgode krivi sami ali kdo drug, proti katerim bo šveden postopek. — Prav tako je komisija napravila sklep, katere gospodarske organizacije morajo uvesti higijensko-tehnično zaščitno službo in postaviti zadevno komisijo. Te komisije se morajo lotiti sistematične vzgoje delavcev, zlasti novincev, z organiziranjem

zadevnih predavanj in izobezanjem opozoril in svarilnih napisov. Izkušeni delavci morajo vzgajati novince in jih opozarjati na pretežno nevarnost pri delu in potrebno previdnost. Nedisciplinirane delavce, ki navzlic opozoril ne upoštevajo varnostnih predpisov, je treba klicati na odgovor in jih v danem primeru kaznovati.

Pozdraviti je treba sklep delavskega sveta in upravnega odbora Rudnika Trbovlje-Hrastnik, ki je med prvimi sprejel sklep, da morajo člani kolektiva opraviti izpite o higijensko-tehnični zaščiti. Zadevni tečajji so se že pričeli in prvi rezultati že kažejo uspehe. Na rudniku se zavedajo, da bodo z varnostno izobrazbo dosegli spremembo odnosa človeka do dela, zlasti pa njegove varnosti. Skrbeti je za treba tudi drugače za njegovo večjo strokovno in splošno izobrazbo. — Bolj ko bo delavec izobražen in razgledan, varneje bo delal.

Res je, da človek na splošno ne kaže posebnega zanimanja za lastno varnost pri delu in za zdravje nasploh. Ko pa zbolj ali se hudo ponesreči, ga to zresni. Ob takšnem spoznanju začne na problem gledati drugače. Je pa seveda spet res, da človek, ko spet ozdravi in je sposoben za delo, da njegove misli na varnost pri delu in skrb za zdravje s časom zbledijo.

Zatorej je dolžnost nas vseh, podjetij in družbe da stalno opominjamo na varnost pri delu da uporabimo koristne in preprečljive metode, ki bodo pripomogle k boljšemu odnosu delavca do dela, skrbeti pa moramo tudi, da bo na svojem delovnem mestu varno delal.

Za občinsko komisijo HTZ: Tone Sterniša

Za občinsko komisijo HTZ: Tone Sterniša

Za občinsko komisijo HTZ: Tone Sterniša

Za občinsko komisijo HTZ: Tone Sterniša

Zapisek o kisovških svobodarjih

Včasih se zgodi, da spricho naglega in silnega ritma življenja dejavnost katerega društva ali organizacije v našem družbenem dogajanju ocenjujejo pač na hitrico, površno; zdi se nam, da je tega ali onega vse premalo. Tako bi površne opazovalci sodili tudi o delu delavsko-prosvetnega društva Svobode-Kisovec pri Zagorju. Društvo živi nekoliko odmaknjeno od središča Zagorja in njegove interne prireditve ne prodrejo tako v javnost kot dejavnosti nekaterih društev v Zagorju. Pa vendar: kisoovski delavsko-prosvetno društvo sodi že vrsto let med najbolj delavne organizacije tega terena in tudi zagorske občine.

Včasih se zgodi, da spricho naglega in silnega ritma življenja dejavnost katerega društva ali organizacije v našem družbenem dogajanju ocenjujejo pač na hitrico, površno; zdi se nam, da je tega ali onega vse premalo. Tako bi površne opazovalci sodili tudi o delu delavsko-prosvetnega društva Svobode-Kisovec pri Zagorju. Društvo živi nekoliko odmaknjeno od središča Zagorja in njegove interne prireditve ne prodrejo tako v javnost kot dejavnosti nekaterih društev v Zagorju. Pa vendar: kisoovski delavsko-prosvetno društvo sodi že vrsto let med najbolj delavne organizacije tega terena in tudi zagorske občine.

Nekdaj 15, danes 400 delavcev

OB 70-LETNICI KOSTREVNISKEGA ROJAKA FLORIJANA PIŠKA

Časopisje je tista vez, ki povezuje naše Zasluge z rojaki, ki jih je borba za kos kruha, posejala iz domovine v najrazličnejše kraje sveta. V ameriškem mestu Neffa živi zasavski rojak Mr. Florijan Pišek, doma iz Kostanjevici pri Litiji. Zdal slavi 70-letnico, in čeprav živi v tujini, še zmeraj

pa so uvrstili potrebo po bolj pisani zabavni dejavnosti med vsemi prebivalci Kisovca in Lok. Prirejanje zabavnih oziroma družbenih večerov se je pokazalo za zelo koristno. Ne le, da na takih večerih ljudje govorijo o načrtih in delu društva, pač nanese tudi na nekatere druge probleme in vprašanja, ki jih lahko obravnavajo le večje skupine ljudi. Vsekakor pa nameravajo oblike zabavnih večerov še izpopolniti.

Društvo ima tudi pevski zbor, ki je menda najstarejša sekcija »Svobode«. Letos so nekoliko manj delali kot drugič leta, v glavnem zaradi tega, ker je njihov pevovodja obiskoval šolo. Vsi pevci pa so izrazili željo, da bi pevovodju omogočili nadaljnje šolanje, da bi pač lahko še bolj kvalitativno vodil pevski zbor, ki ga vsi Ločani in Kisovčani poznajo že dolgo vrsto let in ki mu želijo vsestranski napredek.

Časopisje je tista vez, ki povezuje naše Zasluge z rojaki, ki jih je borba za kos kruha, posejala iz domovine v najrazličnejše kraje sveta. V ameriškem mestu Neffa živi zasavski rojak Mr. Florijan Pišek, doma iz Kostanjevici pri Litiji. Zdal slavi 70-letnico, in čeprav živi v tujini, še zmeraj

Tovarna usnja v Šmartnem pa je danes mogočno podjetje. V državnem lasti je tovarna prišla po osvoboditvi. Sedanja direktorja, Francisa Zassavnik se je s prav posebno vnanjo zavzel za napredek podjetja. Ves se žrtvuje za dosego tega namena. V zadnjih letih pa so v Šmartnem začeli tudi s predelavo kož divjadi in s krznenimi izdelki. Seveda pa tudi še izdelujejo podplatno usnjo, ki je strojeno na starinski način, po tako imenovanem jamskem strojenju. Zdal pa izdelujejo tudi gornje usnje. Zaradi uvedbe novih obratov se je število delavcev od nekdanjih 15, ki so delali še za časa našega Florijana Piška, povečalo v zadnjih letih na 400. Zato je sedanja tovarna usnja v Šmartnem pravočast blagoslov za kraj, pa tudi za ves okoliš, tako Kostrevnško dolino, dolino Ornega potoka in vse ostale vasi in bližnji in daljnji okolič. O mogočnem razmahu tovarne usnje govori ved novih stavb, tako nova tovarna za podplatno usnjo, nova kotlarna, krznenarica, objekti za ekstrakte itd.

Ob zaključku zadnjega pisma sprašuje rojak Pišek še o litjskem mostu. »Ali imate še zmeraj lesteni most, ki je tako močno škripal v mojih mladih letih, da me je bilo zmeraj strah, kadar sem šel po njem.« — Pa še besedo o litjskem mostu.

Cepprav je litjski most stari, ki ima za seboj nad sto let — zgrajen je bil leta 1832 — je zdaj bolj trden, kakor za mladih Piškovih let, je nekoliko škrajan, ker smo mu nasuli dovoz z ene in druge strani. Ima stalno prevleko, da drči preko njega vozila brez vsakega lomastena in manjanja nekdanjih trhljaj opornikov in nosilcev.

Prav lep dohod na most je z

TAKA JE BILA SLIKA NA HRASTNIŠKI CESTI PRED MESECEM, KO JE BULDOZER RAVNAL PROSTOR, KJER JE BIL ZASUT POTOK.

z občutno odgovornosti pripovedovali svoje misli o bodočem delu društva, glede na nekatere nove oblike udeleževanja na tem področju. Človek je dobil vtis, da se vsi člani, čeprav jih je razmeroma še malo, zavedajo velikega pomena svojega društva in njegovega važnega poslanstva, ki ga ima v tem kraju. Kajti govorili so o dramski, pa pevski in glasbeni dejavnosti, o tem, kako bo treba v bodoče bolj razvijati zabavno stran društvenega udeleževanja, o klubih, in kako naj bi klubi delovali, in podobno. Kajpak niso mogli mimo vzgojnega dela. O tem so še prav posebno dosti debatirali, ker sodijo, da ne smejo zanemarjati tega opravila, ki pomeni uresničevanje naše skupne stvari.

spremlja dogodke v stari domovini. Njegova torba spominja na globoko in njegov spomin je svet, kadar se spominja dogodkov iz rodnega kraja. Piškovi spomini bodo gotovo zanimivi tudi za naše bralce. Segajo v določeno dobo, ko so imeli kraj okrog Litije še drugačno, skromno podobo in zato pa tudi sam rad čuje o napredku zadnjih let pri nas, tako Florijan Pišek prav tako kakor drugi naši domačini, ki so razkropljeni po svetu, pa imajo v Zaslaviški tiskini za povezovalno z domačini kraj in ljudi. Florijan Pišek pripoveduje: »Doma sem iz Kostrevnške doline. V šolo sem hodil v sosednje Šmartno.«

Prav lep dohod na most je z

Prav lep dohod na most je z

RAZŠIRITEV TRGOVINSKIH STIKOV

Jugoslovanska gospodarska delegacija pod vodstvom pooblaščenega ministra v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Miloša Laloviča je odpoštovala v Afganistan, Pakistan in Indijo. Spotoma se bodo naši zastopniki ustavili še nekaj dni v Libanonu.

»Danes pa je mladini iz Kostrevnške doline trud prihranjen, ker imajo šolo v domači vasi. Ta lepo zidana šola je postavljena na konec vasi, v smeri proti Lupinici.«

FLORIJAN FLISEK IZ NEFFASA V ZDA PRED SVOJO HISO, LEOTOS SLAVI 70-LETNICO, DOMA JE IZ KOSTREVNISKE DOLINE PRI LITJI, V AMERIŠKIM JAMAHAH PA JE DELAL 42 LET.

FLORIJAN FLISEK IZ NEFFASA V ZDA PRED SVOJO HISO, LEOTOS SLAVI 70-LETNICO, DOMA JE IZ KOSTREVNISKE DOLINE PRI LITJI, V AMERIŠKIM JAMAHAH PA JE DELAL 42 LET.

Petero večernih šol v Zagorju

V Zagorju so se za letošnjo jesensko in zimsko izobraževalno sezono precej dobro pripravili. Razveseljivo je to, da so te priprave stekle že kmalu po vročih poletnih dneh, in da so bili septembra že sklenjeni vsi načrti, ki jih je pripravila delavsko-ideološka komisija pri občinskem komiteju ZK, občinski svet Svobode in Svoboda — Zagorje. Četudi se je kasneje nekoliko spremenilo pri nekaterih organizacijah, pa so vse pripravile za peto večerno šolo, ki jo bodo začeli v torek, 15. decembra, v večerni osemletki za ravno tako. Ta teden bo začela z delom še večerna šola za starše na osnovni šoli na Lokah.

»Tovarno usnja v Šmartnem je imel v mojih mladih letih v posesti tedanji gospodar Knaflič. Ti so bili stara usnjarska družina. Smarski usnjariji so izdelovali usnje že pred stoletji, že za časa Valvasorja. Takrat je Šmartno cvetelo in je imelo precej gostin. V času ko sem bil zaposlen v Knafličevi tovarni, je bilo tam je kakih 15 do 20 delavcev.«

»V novi Jugoslaviji se zelo trudimo za napredek šolstva, zato imajo višje organizirano šolo — osemletko v Šmartnem, pa tudi v Litiji. Lepo šolsko zgradbo imajo nadalje na Primakovem, na južnem koncu litjske občine. Prav zdaj so dobili tamkajšnji šolarji nove klopi. Denarna sredstva so zbrali sami starši na množičnem zbiranju. Vsak kmet je zapisal po nekaj smrek, za izkupiček pa so kupili lepe tovarniške mizice in stolčke.«

»Vse te navedbe smo zbrali za jubilejno čestitko rojaku Florijanu Pišku ki ob svoji 70-letnici, od daleč pogleduje v svoj rojstni kraj, ki mu pošilja prav tako kakor drugim rojakom v tujini, ki bodo brali te vrstice, iskrene pozdrave in čestitke.«

Najprej je začela z delom večerna politična šola, ki jo obiskujejo 30 študentov, kasneje pa sta začeli z delom še dve štolski starši, in sicer na osemletki v Zagorju in na osemletki Toneta Okrogarja — Nestla v Toplicah. Tretja večerna šola — za mlade zakonice ali bodoče življenje — je začela s delom v prvi polovici avgusta, večerna osemletka pa ravno tako. Ta teden bo začela z delom še večerna šola za starše na osnovni šoli na Lokah.

»Tovarno usnja v Šmartnem je imel v mojih mladih letih v posesti tedanji gospodar Knaflič. Ti so bili stara usnjarska družina. Smarski usnjariji so izdelovali usnje že pred stoletji, že za časa Valvasorja. Takrat je Šmartno cvetelo in je imelo precej gostin. V času ko sem bil zaposlen v Knafličevi tovarni, je bilo tam je kakih 15 do 20 delavcev.«

»Vse te navedbe smo zbrali za jubilejno čestitko rojaku Florijanu Pišku ki ob svoji 70-letnici, od daleč pogleduje v svoj rojstni kraj, ki mu pošilja prav tako kakor drugim rojakom v tujini, ki bodo brali te vrstice, iskrene pozdrave in čestitke.«

»Vse te navedbe smo zbrali za jubilejno čestitko rojaku Florijanu Pišku ki ob svoji 70-letnici, od daleč pogleduje v svoj rojstni kraj, ki mu pošilja prav tako kakor drugim rojakom v tujini, ki bodo brali te vrstice, iskrene pozdrave in čestitke.«

»Tovarno usnja v Šmartnem je imel v mojih mladih letih v posesti tedanji gospodar Knaflič. Ti so bili stara usnjarska družina. Smarski usnjariji so izdelovali usnje že pred stoletji, že za časa Valvasorja. Takrat je Šmartno cvetelo in je imelo precej gostin. V času ko sem bil zaposlen v Knafličevi tovarni, je bilo tam je kakih 15 do 20 delavcev.«

»Tovarno usnja v Šmartnem je imel v mojih mladih letih v posesti tedanji gospodar Knaflič. Ti so bili stara usnjarska družina. Smarski usnjariji so izdelovali usnje že pred stoletji, že za časa Valvasorja. Takrat je Šmartno cvetelo in je imelo precej gostin. V času ko sem bil zaposlen v Knafličevi tovarni, je bilo tam je kakih 15 do 20 delavcev.«

»Tovarno usnja v Šmartnem je imel v mojih mladih letih v posesti tedanji gospodar Knaflič. Ti so bili stara usnjarska družina. Smarski usnjariji so izdelovali usnje že pred stoletji, že za časa Valvasorja. Takrat je Šmartno cvetelo in je imelo precej gostin. V času ko sem bil zaposlen v Knafličevi tovarni, je bilo tam je kakih 15 do 20 delavcev.«

»Tovarno usnja v Šmartnem je imel v mojih mladih letih v posesti tedanji gospodar Knaflič. Ti so bili stara usnjarska družina. Smarski usnjariji so izdelovali usnje že pred stoletji, že za časa Valvasorja. Takrat je Šmartno cvetelo in je imelo precej gostin. V času ko sem bil zaposlen v Knafličevi tovarni, je bilo tam je kakih 15 do 20 delavcev.«

ZAGORSKO PISMO

Ne bi rad pisal samo o tem, da se Zagorjani pritožujejo nad piškavim vremenom, ki ni mrzlo, ne toplo, ne suho, ne vlažno, pač pa kot nalašč za to, da se človek nalezje gripe in drugih sorodnih, nič kaj razveseljivih zgodnjezimskih boleznih, ki povzročajo nahod, kašelj in druge tegobe. Tisti, ki so se prizadeli, se boje, da se ne bo ponovila letošnja zgodnja pomlad, ko je domačega slaba polovica ljudi obležala v posteljah in so se morali zdraviti z antibiotiki, še bolj pa z žganjem, ki ga je v tistih dneh v Zagorju skorajda zmanjkalo. Niti ne bi rad razlagal v pismu nekatere zadeve okrog organizacije zabave oziroma razvedrila, ki ga zagorska mladež tako zelo pogreša in čaka na nekoga, da se bo znašel in organiziral kak ples ali kaj temu podobnega. Čeprav so mi zagorske gospodinjice pripravile, da napisem nekaj besed o rastoči dragini, jim v celoti ne morem ustreči. Cene nekaterim artiklom so namreč tako poskočile, da bo treba nekaj bolj drastičnih posegov tržne inšpekcije, posebno na zagorskem trgu.

JABOLK PA NE BOM VZELA

Ondaj sem moral po kruh na trg. Cisto po naključju sem bil priča prizoru, ki ga vam bom opisal. Ženski sta kupovali vsakdanje potrebščine. Najprej sta povprašali za jajca. Razložno sem videl njuna obraza, ki sta naravnost pobledele, ko sta slišali ceno. Prva je rekla: »Kaj, po dvaintrideset? Saj so bila še predčetrainšestdeset!«

in da nosijo jajca vsak teden enkrat, ali pa da bo potihlo povedala, da so v Ljubljani jajca že po petintrideset, pa ni bilo nič takega. Cisto na kratko se je odrezala: »Pa nič, če nočete. Za manj jih ne dam. Kupcevo, kolikor hočem!«

KAJ PAPIR, SAMO DA JE MESO!

Malokdaj mi je treba v mesnico. Po navadi napravim to ženo, toda včasih nanese, da mi potisne v roko denar in cekar, pa hajd po meso!

KAKO PA KAJ ZA NOVO LETO?

Nič čudnega: skoro se bo staro leto poslovilo in Zagorjani počasi ugrabijo, kam bi se dali, da bi preživel v družbi in vselem razpoloženju vsaj Silvestrovo. Povprašal sem gostince, kaj kanijo ukreniti, pa so mi vsepovsod povedali, da ne utegnejo misliti na take stvari, ker so preveč zaposleni z drugimi opravili. Sicer pa bodo že kaj »pogurjali« — so mi objubil — samo da bržkone šele zadnjo urico. Ker inam dober spomin, sem se spomnil janskoletnega silvestrovanja na Izakah. Uh, to je bilo lušno! Ljudje so se gnetli kot vžigalnice v zapečateni škafci (drugače škafci niso polne). Razen tega pa je imel še vsakdo možnost v Počitniškem domu

na mikrofonu preizkusiti svoje pevске sposobnosti, tako, da so se po tistem nekateri gostje vpisali letos na glasbeno akademijo, odsek za solo petje. Drugo leto bodo že končali, ker so profesorji ugotovili, da so izredno talentirani. Sam bog ve, če jih bodo vse namestili v Zagorju, seveda za učitelje petja. — Pa tudi drugače je bilo letno na Izakah. Ko sem točno ob pol devetih zvečer naročil liter drečega, sem pričakoval, da bo, kot bi trenil na mizi. Kaj še! Čakal sem natančno 48 minut, in še veseli sem moral biti, da sem ga dobil, ker sem sedel tik ob točilni mizi.

Zeni sem mislil kupiti kaj sladkega. Pa ni bilo kaj dobri. Samo neke stare, zelene napojilanke so imeli, pa nisem hotel ženi pokvariti večera in tudi ne želodca. Ponavljam: tako letno je bilo, da bom tudi letos za gotovo gost v Počitniškem domu. Le da sem prepričan, da bo letos še slabše.

Najkončam. Upam, urednik, da boš za Novo leto vsaj tri pravilno čtivo, ker bo pravilno ljudje, ki bodo za Silvestrovo raje šli po branju

ORGANIZIRANO ZA ŠPORT

KO SO V ZASAVJU PONAREJALI DENAR...

Z OBČNEGA ZBORA SMUČARSKEGA DRUŠTVA KUM-DOBOVEC

Podeželska društva potrebujejo več gmoine in moralne pomoči

Prejšnjo nedeljo so se člani Smučarskega društva Kum-DOBOVEC zbrali na svoj redni letni občni zbor, da na njem polože obračun dela v preteklem letu. Zbor je bil dobro obiskani in uspešen. Iz poročil je razvideti, da je bilo delo tega malega podeželskega društva bogato in preteklo leto posebno uspešno z nastopi svojih mladih tekmovalcev na 14 različnih meddržestvenih tekmovanjih štrm po domovini. Kljub neugodni zimi pa je bilo tudi nekaj šolskih in društvenih tekmovanj. V poletnem času se članstvo izživlja z nekaterimi drugimi športnimi disciplinami, kot n. pr. z atletiko, streljanjem, namiznim tenisom itd.

V poročilih je bila nadalje poudarjena pomembnost te športne organizacije za podeželskem, kmečko-delavskem Dobovcu, kjer pravzaprav deluje samo še gasilsko društvo. V smučarskem društvu je pravzaprav vključenih skoraj 90 ljudi, od teh 80% pod 26 let starosti. Društvo zajema skoraj vso mladino tega kraja in je do nedavnega predstavljalo tudi nekako mladinsko organizacijo. Zaradi tega njegova dejavnost ni omejena samo na smučanje, ampak je razširjena še na druge športne veje. Do nedavnega je društvo igralo pomembno vlogo tudi v prostvetni dejavnosti, ki jo je po ustanovitvi samostojnega prosvetnega društva na Dobovcu opustilo. Društvo je v tem gorskem kraju toliko bolj pomembno, ker združuje predvsem mladino, ki ji po svojih močeh in možnostih nudi različne oblike izživljanja in jo tako odteguje škodljivim vplivom pijačevanja in klera, ki

kupnost? In ker je to nemogoče, mu je treba dati druge možnosti. Z vsem tem so zborovali podkrepili svojo odločitev, da društvo še naprej ostane samostojno ter tako zavrne predlog oziroma sugestijo, naj bi se združilo s smučarskim društvom Trbovlje.

Na občnem zboru so bili sproženi nekateri težavni problemi, ki se pojavljajo v zvezi z opremo tekmovalcev in pionirjev zaradi pihih denarnih sredstev. Tudi tekaška tekmovalna disciplina in pa skakanje se morata v bodoče močneje razviti in doseči kvaliteto, za katero ima društvo v alpskih disciplinah vse pogoje. Društvo bo v tej sezoni tudi praznovalo 10-letnico svojega obstoja z različnimi smučarskimi in drugimi prireditvami ter tako ponovno dokazalo upravičenost obstoja.

Zborovali so se izrekli tudi za nadaljnji obstoj Zasavske smučarske podzveze, ki je v preteklosti odigrala za razvoj smučanja v Zasavju pomembno vlogo.

Ob pričetku občnega zбора so vsi zbrani z enominutnim molkom počastili spomin pokojnega športnika, voditelja, učitelja, graditelja in vzornika inž. Stanka Bloudka, ki je napravil tudi načrt za prvo skakalnico na Dobovcu.

R. P.

SPORT V DELOVNIH KOLEKTIVIH

V nedeljo, 6. t. m., je bilo v pomočni dvorani SD »Rudarja« v Trbovljah občinsko sindikalno športsko tekmovanje z različnih puško, katerega pa se je, žel, udeležilo 6 moštvev od prijavljenih.

Tehnični rezultati tekmovanj se naslednji:

1. Rudnik I 719 krogov; 2. Mehanika I 605 krogov; 3. Mehanika II 593 krogov; 4. Rudnik II 590 krogov; 5. Elektraar. Trbovlje 569 krogov; 6. Elektro-Standard 470 krogov.

Graje vreden je odnos sindikalnih podružnic, ki so prilagajale svoja moštva, a jih niso pravočasno obvestile o tekmovanju. Tako smo pogrešali navzočnost prvomajskega zmagovalca SIT, ki bi bil še vedno resen kandidat za prvo mesto. Verjetno bi bilo tudi mesto Elektrarne resen kandidat za prvo mesto, če bi bil tudi član ekipe nastopi.

Moštva so bila petčlanska. Vsak strellec je imel razen 5 poskusnih 20 strelcov.

Zgodovina našega Zasavja ima nekaj svojevrstnih značilnosti, ki jih druge pokrajine nimajo. To so predvsem brodniki, ki so vse do uvedbe vlaka v letu 1849 služili v naši dolini prav lepe denarce. Z ladjarstvom so se pečali mnogi premožnejši gospodarji, ki so si zmoogli nakupiti ladje, imenovane »ombas«, in so lahko vzdrževali kar cel trop pomagačev, brodnikovih hlapcev. Kmetje v bližini reke Save in v okoliških vaseh pa so si lučili denar s tem, da so nudili brodnikom svoje usluge, in so z volmi vlekli ladje po strugi. O brodnikih je med stariimi ljudmi ostalo še danes dosti spominkov, vendar tonejo že v pozabo.

Značilnost iz naše nedavne zgodovine so bili tudi vojaški begunci, ki so se skrivali oc visoko ležečih zasavskih vaseh in v podzemskih jamah ter obširnih zasavskih gozdovih.

TIHOTAPCI S SOLJO IN TOBAKOM

Svojevrstnost v davnih dnevih so bili tudi kontrabantari, ki so na skrivaj prevažali iz obmorskih krajev sol, iz hrvaških in srbskih krajev pa tobak. Ti hotapci so zlasti dobro žvečeli tedaj, ko je bilo naše Zasavje razdeljeno na dva cesarja. En del je pripadal še pod staro Avstrijo, drugi del pa je bil v sestavi Napoleonove Ilirije. Meja je potekala prav po sredini našega Zasavja. V bližini Hrastnika (pri železniškem prodoru med Trbovljem in Hrastnikom) je bila mitnica, ostanki te starodavne stavbe so še danes dobro vidni in si jih potnik lahko ugleda iz železniškega vagona. Meja med Avstrijo in Ilirijo je potekala po hribih nad Zagorjem in v bližini Čemšenške planine. Starejši rod hribovskih gospodarjev ve o davnih kontrabantarih povedati še obilo zgodb in pripovedk.

»MARTIN KRAPAN« SE JE RODIL V ZASAVJU

Malokomu pa je znano, da je slovenski pisatelj Fran Levstik dobil zasnovo za svojega slovečega »Martina Krpana« prav v našem Zasavju. Motiv je dobil pred sto leti, ko je bil na gradu Turnu, v bližini današnje Gabrovice nad Litiijo, za domačega učitelja v družini fevdalnega gospoda Paceta, graščaka na Turnu. Tedanji mladi, turški inštruktor Levstik se je rad pajdašil z domačini in se rad družil v gostilni pri Zidarjevih v Moravčah, kjer je spoznal domačega hčer, lepotico Tono in ji je zložil svoje prve pesmi, zbrane v ciklu »Toneine pesmi«.

IZDELOVALCI KRIVEGA DENARJA OKROG POLŠNIKA

Prav malo so razrekli tudi nekdanji ponarejevalci denarja, ki so bili značilni v našem Zasavju. Se sedanji »ari rod va o nekdanjih ponarejevalcih precej povedati, čeprav tudi to gradivo že tone v pozabo.

V okolici Polšnika, Prevega in drugih vasi okrog Ostrže in na poti proti Podkumu vedo še danes povedati o starih ponarejevalcih — skrivavcih, ki so se umikali svojim preganjalcem v samotno Ajdovsko jamo pod Ostržem. Tam so se tudi varne, kadar so jih prišli preganjati avstrijski žandarji za radi krivega denarja, ki so ga izdelovali po samotnih zasavskih kmetijah. Odročne zasavske vasice po samotnih hribih so jim bile kakor nalašč, da so izdelovali brez priti denar in ga dajali nato svojim prijateljem in ozkrbovalcem, da so ga razpečevali po semjnih in žeganjih.

Ponarejanje denarja je bila posledica socialne krize v sredini preteklega stoletja. Avstrijska ustava je namreč odpravila področništvo in kmetje so morali plačevati za pridobitev osebohitve posebno od kupnine. Mnogi kmetje teh zneskov niso zmoogli, zato so začeli sposobni risarji izdelovati kriv denar, ki so ga dajali poceni v prodajo.

O takem sposobnem ponarejevalcu vedo povedati še danes kmetje na Prevegu pod Ostržem. Ponarejevalec denarja je izdeloval denar pri kmetih, kadar pa mu je šlo za nohte, se je skrival v Ajdovsko jamo na Ostržu, nad samotnim zasavskim žandarskim postojem.

Zandarji so ga iskali in so za njim stikali, a ga niso našli, ker so ga ljudje opozorjali na prihode žandarskih patrulj in ga skrivali pred bajoneti.

PONAREJEVALEC DENARJA PRELESNIK NA RODNEM VRHU

S takim ponarejenim denarjem so poljšniki, pa tudi dolinški kmetje kupovali po Hrvaškem živež, drobnico, pa tudi vola, ki so jih potem preprodejali po naših krajih. Marika tera slabotna kmetija si je ta krat opomogla z doma izdelanim denarjem.

V preteklem stoletju se je zadrževal tak ponarejevalec denarja tudi v samotni vasi Rodni vrh nad Kostrevaškim dolinom. Vrh se tem imenom danes ni ne najde več, ker se jo pr. zadnjem preimenovanju združili z vasio Jelša v bližini Litiije.

Včasih je domoval na Rodnem vrhu samotni gospodar Pregelj. Ta se je spoznal z nekim Prelesnikom in njegovim pajdašijem, ki so znali izvrstno ponarejati bankovce. Pregelj je bil tiste čase ladjar in volar. Hodil je k reki Savi in se spoznal z izdelovalci krivega denarja.

Povabil jih je k sebi, ker so mu zagotovili, da ga bodo postavili na noge in mu ne bo treba nikoli več trdo delati. Obetal so mu polne zabojke denarja in blaginjo. Za začetek del pa so zahtevali nekaj denarja na račun. Pregelj jim je ustregel, ker mu je brodniti in ladarstvo donajalo dober zaslužek. Prelesnik in njegovi prijatelji pa so prezaupljivo možja opeharili in so mu z denarjem usli, če »preden je takšno dobičkanosno delo steklo v Pregeljevo zadovoljstvo«.

To je gospodarja z Rodnega vrha tako potrla, da se je udej pijačevanju. Se danes vedo stari domačini, povedati, da te Pregelj začel po tisti nesreči s pobežimi ponarejevalci denarja prodajati hosto. Nobena bu-

kev ni bila tako debele, da ni bi stekla po grlu obupnega gospodarja in nobena smreka ni bila tako visoka in dolga, da je ne bi opeharjeni kmet utopil v vlnu.

KRIVI DENAR JE UPROPASTIL MNOGE NAŠE LJUDI...

Obupan Pregelj je začel nato povsem propadati. V časih, ko je še vozil z ladjo po Savi, je imel v Preski lepe vinograde in je od tam dobival izvrstno vino. Svoj čas je to kapljice hvalil celo sam pisatelj Fran Levstik, ki so mu to dali pitljive priljudni domačini, kadar je šel iz Litiije na turnsko graščino skozi Presko.

Domačini z Rodnega vrha vedo povedati, da je Pregelj vsaj odpedal poln voz vina v gostilno v dolino in se ni prejevil domov, dokler ni zapil cellega izkupička. Njegov hlapec je bil vesel, ko je prva leta go. spodarjevala obupa in propadi usel domov vsaj z vozom in volmi. Pozneje pa je njegov gospodar ostal tako dolgo meva vinskiim bratci, da je stekel p grlu izkupičke za vino in celo za voz in vole.

Ta propadli gospodar je bil samo ena izmed številnih žrtve, ki so jo potegnili v vrtilnec propada kriminalni izdelovalci denarja. Takih primerov vede ljudje povedati še in še. Mnogo domačinov pa si je tiste čase pomagalo s krivim denarjem in je po naših krajih zraslo nekaj hiš, ki so svojo mogočno zunanostjo pričajo še danes, da so ponarejevalci denarja spravili nekatere naše domačine tudi na konja ter do polnih bisag in mošnjakov. Vendar je število srečnikov manjše od tistih, ki jih je življenje potegnilo na dno in uničilo.

Jože Zupančič, Litiija

Letošnji prirastek fazanov je zadovoljiv

V revirjih Lovske družine v Litiiji so zadnja leta začeli uvajati tudi fazane. Zdal je teh ptic še precej in so posamezne družine kar zadovoljivo močne. Na litijskem polju, pa tudi v drugih predelih ugleda večkrat fazane, ki so v spremstvu več fazank. Včasih se temu ali onemu spremljalcu dogodi, da ugleda v spremstvu posameznega samca kar po pol ducata samice.

Vprašali smo gospodarja litijske lovske družine tov. Vladka Berdajsa v Save pri Litiiji, ki nam je v razgovoru povedal, da so v tem letu kupili 80 jajc v fazanjeriji v Verberku pri Ptuj. Jajca so valili pod domačimi kurami, nato pa so jih vzrejali v zaslihi voljner na Ponovcih, ki jo oskrbuje lovski čuvaj tov. Mirko Pintar.

Iz 80 kupljenih jajc se je izvalilo 45 mladih fazanov, ki so jih potem, ko so dorasli, spustili v litijska lovišča. Zdal so se razkropili po vseh terenih. Precej večje pa je seveda število naravnega prirastka od fazanov, ki žive in vdale v prirodi. Posamezna fazanka izvali po 10 in še več kbevkov.

Kakor pripovedujejo lovci, so se zdal fazani naravne prijatelje razpeti po loviščih v dolino Fesjaka in celo okrog Polšnika in Velike Peske.

REŠITEV ŠALJIVE UGANKE IZ 47.-48. ŠTEVILKE

V številki 47./48. smo zadali našim pionirjem šaljivo nagradno uganke, vprašali smo jih namreč, s čim so imeli naš bradežje pokrite glave. Pravičen odgovor na to je: z lasmi!

Zreb je tokrat prisodil nagrado za rešitev uganke Jani COLNARJEVI, učenki I. razreda osnovne šole, Ljubljana, Kržičeva 6. Knjigo ji bomo poslali po pošti. UREDNIŠTVO

NOVI NAGRADNI MAGIČNI KVADRAT ZA PIONIRJE

Rešitev magičnega kvadrata nam pošlité čimprej na uredništvo. Za odgovor vzemite dopisnico, ker si tedaj prihranite na poštini 5 din. Za rešitev imamo pripravljeno 1 lepo knjižno nagrado, ki jo bomo podelili po odločitvi žreba.

Ko nam boste pisali, ne pozabite navesti razen svojega imena in priimka še razred šole, ki ga obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

Vsem mladim bralecem lepe pozdrave!

UREDNIŠTVO

BESEDE (vodoravno in navpično): 1. nasprotno od govorjenja; 2. koštrun; 3. vrata travniške ograje (množ.); 4. plemič

ČRKE: EEEE, KK LL, M, NN, OO, S, V, Z.

OD SREDE DO SREDE

ROJSTVA

TRBOVLJE: Franciška MAR, Zagorje, sina; Ana KUŠAR, Hrastnik, hčerko; Vera KUŠAR, Trbovlje, sina; Franciška PIRC, Hrastnik, hčerko; Maja VIRK, Trbovlje, sina; Fani MILINOVIČ, Hrastnik, sina; Marija LOVRAC, Milnše, sina; Angela KRALJ, Polnška, sina; Fani JERMAN, Zagorje, hčerko; Angela Videmšek, Trbovlje, hčerko; Vida PETAN, Hrastnik, hčerko; Justina CILEN-SEK, Zagorje, sina; Ana ZELEZNIK, Zagorje, sina; Antonija GUČEK, Podgorica, hčerko; Marija MLINAR, Trbovlje, hčerko.

BREŽICE: Marija KUNEJ, Veličič, hčerko; Amalija JANKOVIC, Anže 19, hčerko; Ana BIBIČ, Bizeljška 106, sina; Zofija JANKOVIC, Sela 106, hčerko; Marta JANC, Nova gora 17, sina; Frančiška MARKOT, Bostanj, 4, sina; Josipa CIGLAR, Rogza 30, sina; Ana Brozovič, Pristava 63, hčerko; Rozalija ZUPANČIČ, Stari grad 38, sina; Magdalena SKUŠEK, Brega 41, hčerko; Martina SKERBEČ, SAK, Potovce 17, m.

DEČNO: selo, sina; Marija KOMOCAR, Dol. Skopice 68, sina; Neža KOSTANJEK, Dednja vas 67, sina; Pavlina CANZAR, Sela 19, sina; Helena KOVACIČ, Stokovnik 21, hčerko.

POROKE

Porok ni bilo.

SMRTI

TRBOVLJE: Rozalija GARVAS, roj. Pustoltnik iz Trbovelj, stara 60 let; Ivana HRIBAR, roj. Majdič iz Trbovelj, stara 78 let.

BREŽICE: Mako KUNŠEK, upokojenec, Senovo 185, star 57 let.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 6.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 17.00 in 19.30 v radijskem dnevniku ter ob 22.00 »Naš jedilnik« vsak delavnik ob 6.40. »Kmetijske nasvete« vsak delavnik ob 12.15. Oddajo »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo« ob torkih, četrtkih in sobotah ob 14.15, nedeljah pa ob 12.00 in 14.15. Oddajo »Dobro jutro« gragi poslušalci (pester glasbeni spored) pa vsak delavnik ob 5.00 do 7.00.

SREDA, 16. decembra
8.05 Mladina poje; 9.00 Jezikovni pogovori (ponovitev); 10.30 Od popevke do popevke; 11.25 Radijska šola za višjo stopnjo (ponov.); Mladenič iz ladi; Beagle; 12.00 Dalninski narodne pesmi; 12.25 Pisani zvočki z Dravskega polja; 13.30 Mali vokalni ansambli; 13.40 Novost na knjižni polici — Miško Kranjec; Kruh je brdika stvar; 17.10 Sestane ob petih; 18.45 Domače aktualnosti; 20.00 Zabavni orkester RTV Ljubljana.

ČETRTEK, 17. decembra
8.05 Lahka glasba; 8.40 Poje zbor Brajša-Rašan iz Pulje; 9.25 Glasbene razglednice; 11.00 Prihujbjebene največje; 11.25 Radijska šola za višjo stopnjo; 12.00 Na Gozjenjakiem je fitno... (narodne viže); 13.30 Pesmi raznih narodov; 13.55 Pol ure s češkimi zabavnimi ansambli; 14.40 S. knjižnega trga; 16.30 Popevke za zabavo; 17.10 Lepo moje ravno polje; 18.00 Turistična oddaja; 20.00 Cetrtekove večer domačih pesmi in napevov.

PETEK, 18. decembra
8.05 Simfonična matineja; 9.20 V ritmu Latinске Amerike; 11.45 Zenski kor Slovenске filharmonije p. v. Rada Simonitiča; 12.25 Od polke do calypsa; 12.45 Sloven- ske narodne poje Ileana Bratuš; 13.30 Bosanske in slovenske pesmi v priredbah za klavir; 14.25 Radijska šola za nižjo stopnjo; Kaj nam je povedala luna; 16.00 Portno koncert ob štirih; 17.40 Borbeno pesni; 18.15 Vedri zvočki; 20.00 Zabavni orkester RTV Beo-

SOBOTA, 19. decembra

8.05 Radi bi vas zabavali; 10.10 Kaleidoskop prijetnih melodij; 10.40 Poje invalidski pevski zbor; 11.50 10 minut s trom Barčdorfer; 12.00 Ciganski napadi; 12.25 Domači napevi izpod zelenega Pohorja; 13.30 Ansambel Milana Stanteč; 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Na planino so videli; 16.00 Slovenska pesem od romantike do danes; 18.00 Jezikovni pogovori; 20.00 Spoznavajmo svet in domovino.

NEDELJA, 20. decembra

7.30 Zabavni orkester Alfred Scholz; 8.00 Mladinski radijski igra — Elen-Pelin; Jan Bibujan na mescu; 8.40 Pomnoženj komorni zbor RTV Ljubljana p. v. Rada Simonitiča; 9.0 Ura popevke, melodij in ritma; 10.00 Še pomnite, tovariši; 10.10 minut s trom Barčdorfer; 11.50 Zabavni potpourri; 16.00 Humoreska tega tedna; 17.10 Radijska igra — Ranko Marinkovič; Golja (ponovitev); 20.05 Izberite melodijo tedna; 22.15 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 21. decembra

8.25 Ljubljanski jazz ansambel; 10.10 Popevke se vrstijo; 11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo; Na Silvestrovo tekega leta; 12.00 Indonezijske popevke; 12.25 Narodne o priredbi Karla Pahorja; 13.30 Od tu in tam; 14.25 Radijska šola za višjo stopnjo v Toimunski punt; 15.40 Ešli iz domače književnosti — Mila Kaceličeva; Letni čas; 18.00 Radijska univerza — Prof. Oleg Mandič; Znanost in religija; 18.15 Trio orgle Andreja Blumauerja; 20.00 Prens akademije v počastitev Dneva JLA.

TOREK, 22. decembra

8.05 Svet v orkestralnih barvah; 9.00 Na vrtiljaku zabavnih melodij; 10.10 Izberite melodijo tedna; 11.00 Poje zbor JLA iz Beograda; 11.30 Oddaja za otroke; 12.00 15 minut z Vaskom kvintetom; 12.25 Pet pevcev — pet popevk; 12.40 Pesmi bratskih jugoslovanskih narodov; 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.40 Vesela godala; 16.00 Čestitke in pozdravi za praznik.

JLA: 18.20 Leps melodije; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.30 Radijska igra — Neven Cerovčič; Cavka (ponovitev).

KINO

Kino »Delavski dom« v Trbovljah: 16. in 17. decembra madžarski film »Železni cvet«; 18.-21. decembra amer. barv. film »Nepričakovana ljubezen«; 22.-24. dec. nemški film »Lise«.

Kino »Svoboda« — Trbovlje II: 16. in 17. decembra amer. barv. cinem. film »Prince student«; 20. in 21. dec. domači film »Viza zla«; 22. in 23. dec. ital. barv. cinem. film »Ljudje in volkovje«.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem za uspešno operacijo, trud in skrb dr. prim. V. Krasniku, dr. M. Kržišnku, dr. Kersteinu, dr. I. Krasnikovi, vsem strošničnim osebju kir. odd. trboveljske bolnišnice.

Posebno zahvalo sem dolžna tudi kvodajkati — za človekoljubnost tov. Mariji Bajda, Dobovec št. 4.

Vsem za vse najpriskrnejša zahvala!

Hvaležna Mila Zupan, Marno — Dol pri Hrastniku

PREKLIC

Prekljujem za neresnično, kar sem pisala Ivanki Holešek, Trbovlje, Suštarjeva 1 o Hedi Sladič. — Gizela Sladič, Praproče 23.

Jožefa Sotler, gospodinja, Njivice 36, prekljujem kot

MALI OGLASI

Proda se mlad vinograd z brajdo ob cesti, meri 36 arov. Licitacija bo 1. januarja 1960. — Joško Plevnik, Pišce pri Brežicah.

»Singere tečaj šivanja in krojenja, začetni in nadaljevalni se prične 4. januarja pri Tratnik.

Wpisovanje in informacije istotam, ter v gospodinjinskem centru.

NEODZIV SE KAZNUJE ZA KONU.

Obveščamo vse lastnike psov na območju občine Trbovlje, da bo obvezno cepljenje psov proti stekliki dne 21., 22. in 23. dec. t. l. dopolnje v klavnic.

Neodziv se kaznuje za konu. ObLO Trbovlje

PRETRGAN KABEL JE USMRTEL 10 OSEB

V Reciču, glavnem mestu države Pernambuco, je množica pristvovala maši na prostem. Nenadoma je na ljudi padel električni kabel visoke napetosti. Ubitih je bilo 10 oseb, ranjenih pa je bilo kakih 100. Deloma je žrtve povzročil električni tok, deloma pa jih je treba pripisati paniki, ki je nastala; tedaj je množica nekatere osebe podrla ali pa stlačila.

ROKOVNJIČI

Jozip Jurčič

M. Batista

57. — Stefan se je poslovil od sodnika in pognal konja v skok. Kmalu je pripeljal do Jerine gostilne, kamor ga je napelil voznik Urh, a katerim sta se srečala.

Komisar Malej je bil še tu in si zapisoval izjave deklet in nekaterih kmetov, ki so bili prejšnji večer z Blažem. Iz nejasnih izjav je mogel razbrati le toliko, da so zločina krivi rokovanjci. Poslal je enega stražnika v Radomlje, da uklene Bojca.

58. — »Ze gredo biriči! Štirje so!« je zavpil Mozolov hlapec, ki jih je ugledal. Mozolovi so še zjutraj zvedeli za smrt, ko je vaška klepetulja Spela na vrat na nos pritekla k njim. Mozolka, vsa objokana, in Polonica sta prišli na hlapecev kile iz hiše. Polonica se ni nicesar bala; vedela je, da Nande ni kriv, saj ji je še včeraj rekel, da stricu nič zalega ne želi. Zato je mirno pričakovala biriče, da pridejo.

59. — Ti so medtem obkolili Nandetovo hišo, a ker se na kile ni nihče zglasilo, so s silo odprli vežne duri.

Komisar je pretaknil vse kote od kleti do podstrešja, a kakih posebnih dokazov proti Nandetu ni bilo najti. Ko sta se srečala s komisarjem, mu je le-ta pokazal list papirja: »Ne bi verjel, da bom v taki koči našel ljubavno pismo. Pogledajte, gospod oskrbnik!«

60. — Stefan razgrne list in začne brati pismo, ki ga je hotel Nande včeraj izročiti Polonci, a se je sredi pisanja premislil in je šel k Stefanj kar sam.

Čim dlje je Stefan zri v papir, tembolj bled je postajal. Pismo je spravljal žep, z nemirnimi usti pa je zašepetal: »Pisava je njegova. Pa kako pride to pismo sem? Da bi bil on? Ne, ni mogočela

REKORDNI POLET

Za 50.000 dolarjev je storil to, kar dotlej še nobenemu ni uspelo

V zadnjih dveh urah je Paul Rogers pokadil šest cigaret. Njegovo »letalo«, ki sta mu ga nalašč zgradila brata Wright, je bilo res okusno narejeno, toda Paul se je vseeno vprašal, ali bo lahko resnično vzdignil letalo v nebo?

Tri tisoč ljudi se je zbralo, da bi videli njegovo letalo z dvojnimi krili. Dva policaja, ki ju je odredil mestni župan, nista mogla vzpostaviti reda. Medtem ko so se ljudje radovedno zbirali ob letalu, so Paulovi mehaniki več kot eno uro vlekli letalo na neki kraj blizu Brooklyna. Tega niso delali zaradi vaje. Hoteli so se le znebiti množice ljudi in omogočiti vozniku (tedaj še niso poznali imena pilot) možnost zletanja v zrak.

Storili so vse, kar so lahko storili. Vsak del, vsak vijak so pazljivo pregledali, naposled pa so letalo še »krstili« s steklenico šampanjca.

Paul, visok, še mlad človek, je imel na sebi letalsko obleko. Po obrazu so mu plesale znojne kaplje. Zavihnil je rokave in pogledal na uro. Bilo je štiri popoldne, 17. septembra 1911. leta. Čas odrejen za odhod, je bil že davno mimo. Nameraval je vzleteti ob 14.30. Toda ta zamuda ga ni toliko vznemirila, ker so se medtem zgodile mnoge važne stvari, ki so se križale z njegovimi načrti. On se je namreč prigljal za tekmovanje za Hearstovo nagrado,

50.000 dolarjev in moral bi startati v Schipsed Bexu. Toda pred startom je ugotovil, da ne gre za ta kraj, marveč za Brighton Bitz. Četudi je bilo letalo že pripravljeno za odhod, Paul ni mogel vzleteti, ker je bilo to proti pravilom tekmovanja. Moral je kreniti iz Schipsed Bexa, pa je moral letalo spet razdejati in ga ponovno sestaviti. Zaradi tega je Paul raje odšel počivat.

Brž ko je Hearst objavil, da dá tolikšno nagrado tistemu, ki bo z letalom preletel v tridesetih dneh z ene obale na drugo, so mnogi letalci pričeli misliti na mamljivo ponudbo. Toda ko so podrobneje razmislili o nevarnem početju, je zanimanje splahnelo. Potrebno je bilo preleteti mnoge reke, pustine in planine. In večina je sodila, da je to nemogoče. Preleteti z ene obale na drugo v 30 dneh je res mogoče.

Toda Paul Rogers je sanjal o takem poletu že več let. Njegove sanje iz mladih let, da bi postal pilot ali voznik letala, so splahnele tedaj, ko je pri neki nesreči delno oglušel. Kasneje je svoje želje usmeril v avtomobile in imel številne uspehe. In tedaj se je v svetvi pojavilo prvo letalo. Paula je to tako navdušilo, da je odšel v Ohio, kjer se je naučil ravnanja z letalom, učila pa sta ga sama brata Wright.

Dosti ljudi je posumilo v Paulovo zmožnost letanja, toda

že pri prvem poletu z letalom brata Wright je pokazal toliko sposobnosti, da so vedeli, da je to mož, ki mu velja zaupati. In res je Rogers ostal na nekem tekmovanju v zraku 27 ur in postal »šampion vzdržljivosti«. Ta naslov mu je prinesel 11.285 dolarjev in za ta denar si je kupil lastno letalo.

Praden je Rogers sklenil tekmovali za Hearstovo nagrado, se je dogovoril z neko tvrdko, da bo ob priliki letenja propagiral neke njene alkoholne pijače. Firma pa mu je dala še kompletan vlak, v katerem so bili spalnik, kuhinja in prostori za njegove mehanike. Razen tega so bil v vlaku tudi vsi potrebni prostori, ki naj služijo za popravilo njegovega letala. Vsega skupaj mu je firma dala na razpolago 100.000 dolarjev. Tovarna pa mu je dala še za vsako preletno miljo po zraku na Vzhodu pet, na Zahodu štiri dolarje, on pa je moral metati iz letala letake.

Potem je Rogers čakala naloga, da dobi letalo, da bi lahko izvedel ta let. Brata Wright sta napravila zanj posebno letalo, in mu dala na voljo še najboljšega mehanika Taylorja. Tako je bil Rogers pripravljen za polet 17. septembra leta 1911.

Rogers se je usedel na prvi sedež, medtem pa je njegov mehanik zavrtel propeler, a njegov pomočnik drugega. Letalo se je počasi dvignilo, in ko je Rogers napravil nekaj krogov nad mestom, se je vzdignil v višino sedem sto metrov. Za smer mu je služil brooklynski most in metropolitanski nebotalnik. Noben človek pred njim tedaj še ni letel nad nebotalnikom. Skrajja je bil njegov let zanesljiv in varen. Ko je prišel do konca 23. ulice, je obrnil letalo proti Zahodu in preletel reko Hudson. Tu je spodaj, na zemlji, zagledal svoj vlak, ki je imel belo streho. Ni mogel zgrešiti. Potrebno je bilo samo, da sledi vlak. Prvi dan je imel kar srečo. Dospel je v Midltaum. Strehe hiš so bile polne ljudi, a ko se je spustil na tla, ga je pričakalo 20.000 ljudi. — Tega večera so bili vsi Rogersovi dobre volje. V pet sto minutah je preletel sto štiri milje in porabil samo okrog 26 litrov goriva.

Se tisti večer je Rogers poslal brzojavko časniku »New York Times«, v kateri je med drugim dejal: Se noben človek ni imel boljšega letala. Če bo vse v redu, bom v prihodnjih štirih dneh v Chicagu.

Naslednjega dne je bil Taylor v dvomih. Bal se je gozdnatega predela, katerega bi moralo letalo preleteti. Toda Rogers ni trpel odlaganja. Hotel je nemudoma poleteti. Strah njegovega mehanika se je uresničil: Letalo se je zapletlo v neko drevo in padlo na tla. Letalo je bilo močno poškodovano. Taylorju in njegovim pomočnikom je bilo treba polnih 40 ur, da so spet usposobili letalo za polet. Rogers pa tudi to ni zmedilo; še vedno je trdil, da je to najboljše letalo. A tudi naslednje dni ni imel sreče. Poletel je devetdeset milj in spet imel okvaro. Letalo so ponovno popravili in Rogers je spet vzletel, želeč dohiti zamujeni čas. Odločil se je, da ne bo sledil vlakom, ampak da bo presekal pot in odletel preko planin. To pa je bila napaka, ki ga je drago stala. Ko se je spustil na tla, misleč da je v predmestju Binghamptonu, je šele opazil, da je v Skrentonu. Naslednje jutro je mislil poleteti najmanj 300 milj. Toda že skrajja je imel smoto: ko je vzletel, se je zapletel v telefonske žice in spet je moral pristati. Za popravilo so mehaniki porabili debelo uro časa. Komaj je zletel in mislil, da je zdaj vse v redu, je motor prenehel delovati. In pri spuščanju se je spet pokvarilo letalo. Spet so delali mehaniki vso noč, da so popravili letalo. Kot zakletko, mu je naslednje dni vse bolj nagajalo. Enkrat gozd, drugič se je zapletel v krila velikanski orol, tretjič ga je zalotilo neurje. Nesreča se je za nesrečo zvrstila in slednjič je spoznal, da bi moral preleteti 2500 milj v devetih dneh. Se je upal, da jih bo lahko preletel, toda srednja mu ni bila naklonjena. In ko je prišel v Chicagu, je dal novinarjem naslednjo izjavo: »Bom prvi človek, ki bo preletel ameriški kontinent, čeprav ne v 30 dneh.«

Nadaljevanje let, se mu je letalo tako pokvarilo, da ni bilo misliti več na nadaljnji polet. Zato je brzojavno zahteval svoje letalo, ki je dosegel z njim uspehe na tekmovaljih. In Rogers je s svojimi pomočniki napravil solidno letalo, ki ga je popeljalo na končno postajo. V Pasedeni ga je pričakalo nad 20.000 ljudi.

Res: Hearstove nagrade ni dobil, ker je porabil 49 dni, ne pa 30, kot je bilo zahtevano.

KROKODIL RAZDEJAL JEZ

Na neki Bira v severnem delu Ugande so krokodili prebili 6 metrov visok jez, ki naj bi ščitil kopno pred poplavo. V globoki vodi pod jezo so krokodili napravili celo omrežje predorov, tako da je pri prvem večjem deževju voda predrila jez.

PRI TRAMVAJSKI NESREČI 11 MRTVIH

V Dresdenu se je pripetila huda nesreča, ki je zahtevala 11 smrtnih žrtv. Na nekem ovinku tramvajске proge je priklonil voz iztiril, naker se je prevrnil ter zadel v neki betonski stebel. Devet oseb je bilo takoj mrtvih, drugi dve sta pa umrli med prevozom v bolnišnico.

IZOR IZ JUGOSLOVANSKEGA FILMA »PET MINUT RAJA«

OD TU IN TAM

UMIVANJE — POGOST STRAH OTROK

V italijanskem pristanišču Genoa so odkrili na neki tovorni ladji dva otroka, ki sta se hotela izseliti v — Atriko. Ko so ju vprašali, zakaj silita v neznano deželo, sta odgovorila, da sta v neki knjigi brala, da se zamorčkom ni treba umivati.

NAVIL MU JE URO

Ker se je v New Jersey (ZDA) neki krojač branil, da bi vzvel nazaj neko slabo izdelano obleko, si je prizačel mož iz

misli izvrstno maščevanje: na hrbet si je obesil plakat z velikim napisom, da mu je Mr. C. M. Murphy, Mainstreet 219 računaval za to slabo ukrojeno obleko celih 100 dolarjev za delo! S tem velikim napisom je prizačel mož tekel skozi mesto. — Se tisti dan ga je krojač poklical k sebi, in možu umiril zastoj novo obleko.

MLADINI PREPOVEDANO!

Profesorjem neke londonske gimnazije je zjutraj, ko so prišli v službo vzelo sapo, kajti na zidu šole so našli napis, na

katerem je bilo napisano: »Mladini pod 16 let starosti vstop ni dovoljen!« — Kakor so pozneje ugotovili, so to tablo prepelj demontirali na nekem kinematografu.

ZASOLIL JIM JE

Neki trgovec v Kopenhagenu se je jezil nad nekaterimi svojimi strankami, ker niso hotele plačevati dogovorjenih obrovov za kupljeno blago. Ker so bili vsi opomini za plačevanje bob ob steno, je trgovec dal v svoje izložbeno okno imenski seznam takih dolžnikov. — Pravi, da je to sredstvo pomagalo in da so vsi napisani v teku enega tedna poravnali svoj račun pri iznajdljivem trgovcu.

DOBEL POSTRANSKI ZASLUŽEK

V Parizu so oblasti izdale predpis, da lastniki avtomobilov ne smejo v notranjem delu mesta parkirati svojih vozil v nedogled, ampak samo določen čas. To jih je spravilo v zadrego. Pa so si znali pomagati iz zagate: proti primeremu plačilu lahko sedaj najamejo posebnega človeka, ki jim čez poldnugo uro — kolikor časa sme avto stati na enem mestu — poišče nov parkirni prostor za njegovo limuzino.

NAJMODERNEJŠA TOČKA AMERIŠKE TELEVIZIJE

Ameriška televizijska postaja DX 22 prikazuje ob koncu svojega programa moža, ki dve minuti krepko zeha. Ta točka pa je televizijskim gledalcem tako ugajala, da so od oddajne postaje zahtevali, naj poslednjo točko razširi na 5 minut. — Če gledamo zdehajočega moža, — pravijo gledalci, potem postajemo hitro zaspani in lahko zaspijemo...

NEKAJ POREDNIH O LJUBEZNI

Pogosto se možki in ženska ne razumeta, ker se ljubita. Se pogosteje pa se ljubita, ker se ne razumeta.

Idealen ljubimec je vedno ljubimec druge ženske — lastni nikoli.

So tudi take ženske, ki jih možki poželijo na prvi pogled. Takim je lahko: če nočejo biti možkim samo ljubice, lahko postanejo zakonite žene.

Ženska zahteva od idealnega ljubimca vedno samo to, da si ta vse upa.

Pogosto je prva misel deklet, ki se odločijo, da bodo uslišale svojega ljubimca, tale: »Le kaj poretko prijateljice na to?«

Ženska zvestoba je kakor srbečica: dobro vzgojeno dekle se nikoli ne praska, čeprav bi se rado; če pa se že, potem se pa samo na skrivač.

POSTAL JE MILIJONAR IN ZE JE MORAL V ZAPOR

Kmalu potem, ko je postal večkratni milijonar, je bil iznajditelj Louis Besse, ki ima 51 let, aretiran zaradi neznanega dolga 50.000 frankov. Besse je podpisal pri nekem stavbeniku pogodbo za izkoriščanje neke svoje iznajdbe. Za to je prejel 50 milijonov frankov. Nato je šel dogodek nekoliko proslavit med prijatelje v neki bar. Toda kar kmalu sta za njim prišla dva agenta, ki sta ga povabila, naj jima sledi na komisariat.

Tu je iznajditelja čakalo kaj malo prijetno presenečenje, da je bil v odsotnosti obsojen na 6 mesecev zapora zaradi goljufije, s katero si je prisvojil 50.000 frankov. Slo je

za zadevo, ki se je dogodila pred meseci, ko je Besse od nekega klienta sprejel 50.000 frankov na račun gradnje neke podeželske hišice. Prav ob tej gradnji je nameraval preskusiti material, ki ga je sestavil po 20-letnem študiju. Toda Besse je bil ves zavzet s formalnostmi okrog patentiranja svoje iznajdbe in je gradnjo kar pozabil. Klient je mislil, da ima opravka z goljufom.

Toda vsi, ki Besse poznajo, vedo povedati, da je možakar ves v svojih iznajdbah in da ni na njem ničesar, kar bi ga lahko kvalificiralo za nepoštenjaka.

Iz filmskega albuma

PRIZOR IZ ANGLEŠKEGA FILMA »DOLN...«

ROMAN V NADALJEVANJH

Skrivnost dveh bratov

»Pomagaj vam bom še, da pridete do vaše poti,« se ji je ljubezno ponudil Richard, toda miss Wenner je bila v svoji togoti tako zmedena, da njegove ponudbe ni niti zavrnila.

Kaj ima ta ženska tako zgodaj zjutraj opraviti v teh razvalinah, je premišljeval njen spremljevalec. Toda spoznal je, da nima smisla, če bi jo o tem vprašal.

Ko sta šla po strmem griču proti rečici Ravensgrill, ki je že tisoč let delala mejo v Fossawayu, mu je rekla preko svojega hrbta:

»Tudi za milijon funtov ga sedaj ne bi marala! Naj se kar mirno poroči z Leslie Gine. Zelim mu obilo sreče!«

»Sporočil mu bom vaše prijazne želje,« je odgovoril porogljivo, s tem pa jo je znova razdražil.

»Pazi pa naj, da je ne zgubiš!« se spet začela sikati mična plavalaska. »Vsi namreč vedo, kako je vanjo zatreskan tudi njegov brat! No, lepe perspektive se odpirajo lordu Chelfordu!«

Gledal je za njo, ko mu je na bližnjem ovinku izginila izpred oči. Vsi torej vedo, da ljubi Leslie Gine! On sam pa je to spoznal šele in trenutek...

V celem Londonu morda ni bilo zasebne pisarne, ki bi se lahko merila z Arthur Ginejevo. Velika, z belimi ploščami opažena soba s srebrnimi svečniki na steni, na katerih so blededeči senčniki bližili močne luči; tla je pokrivala rožasta preproga, na kateri se je noga udarala kot na kakšni negovani trati — vsak kos pohištva pa je bil izdelan iz izbranega lesa. Vsakdo, ki je obiskal tega elegantnega odvetnika, je bil že pri vstopu v to »svetišče« naprošen, naj v njem ne kadil. Dvojna okna so dušila ropot in hrup s ceste, polkne na njih pa so odbijale sončne žarke, ki bi se morda kdaj prikradli v City. Dolge zametaste zavese pa so zapirale ta prostor pred tistim strašnim svetom, ki zunaj drvi in hrumi. V njegovi pisarni je dišalo po rožah, kajti Mr. Gine je izbiral dragocene dišave, ki mu jih je redno pošiljala neka pomirana londonska firma.

Mister Gine je bil plavalas mož z nežno politjo in majhnimi brčicami

pod nosom. Bil je živa reklama za svojega krojača in dobavitelja perila. Na natanko na telo urezanem sukniču nisl našel niti najmanjše gubice. Sivi telovnik, temne, progaste hlače, neoporečna samovoznica — vse je bilo tako lepo in skladno, da ti je jemalo sapo.

Redkokdaj je Mr. Gine plediral osebno. Njegov pisarniški predstojnik, osivel pedesetletnik, ki je po mnenju stanovskih tovarišev veljal za dušo te advokature, je dejal zagovornikom, ki so nastopali za to pisarno pred sodišči, vsa potrebna navodila. Sam šef se je zanimal le za izbrane kliente.

Neki lepi septembrski dopoldan se je Gine pripeljal v svojem odličnem avtu znamke Rolls Royce. Mlad služabnik, ki je sedel zraven soferja, je skočil iz avtomobila in odprl vrata; odvetnik je graciozno splezal iz razkošnega vozila. Bel popek vrtnice je krasil gumbnico njegovega sukniča, ljudje pa, ki so hiteli po cesti mimo njega, so ga videli z breghribnim cilindrom na glavi, bleščočimi lakastimi čevlji in rumenimi usnjenimi rokavicami ter ga imeli za ženo, ki je na poti k poroki.

Z liftom se je odpravil v prvo nadstropje, kjer mu je portir z najspošt-ljivejšim poklonom odprl vrata v njegovo pisarno, medtem ko je služabnik izgubil z njegovim cilindrom in palico.

Ko je pred sabo ležalo, že pripravljeno pošto odrinil na kraj mize, je Mr. Gine dvakrat pritisnil na elegantno izdelani električni gumb. Nekaj sekund pozneje se je že pokazal predstojnik njegovega urada s kopico aktov med vrati.

»Dobro jutro, Gilder! Kaj prinašate?«

»Večinoma vabila.«

»Zame?«

Gilder je prikimal, odvetnik pa je malomarno listal po papirjih.

»Sitnosti se vam obetajo, če bo glede teh stvari vložena tožba. Do sedaj mi je uspelo zadržati nekaj upnikov, trem pa moramo ustreči. Ste mnogo izgubili na zadnjih dirkah?«

»Osem ali devet tisoč funtov. Natanko ne vem.«

»Ker jih niste plačali,« je Gilder pripomnil osorno.

»Nekaterim najbolj posiljenim sem plačal. Je med to pošto — tu je svojo lepo negovano roko položil na akte — kaj važnega?«

»Tole je zelo važno,« je odgovoril pisarniški predstojnik in potegnil neki akt iz kupa. Dedišč Welmanovega premoženja vas hočejo tožiti za povrnitev tri tisoč funtov — posojila, ki ste ga dobili od Welmana.«

»Ali ne morete te stvari urediti?«

»Nemogoče, ker gre za dedščino. To veste sami! Zelo kočljiva reč, če pride do tožbe.«

Arthur Gine je skomignil z rameni.

»Kaj naj bi bilo pri posojilu kočljivega...?«

»Vi ste bili Welmanov pravni zastopnik, čigar duževno stanje ga je onespobilo za vsako najmanjšo denarno transakcijo. Povem vam, da je stvar zelo umazana in da vas odvetniška zbornica lahko nadleguje z zelo neprijetnimi vprašanji.«

»Kaj še?« je vprašala Arthur Gine nejevoljen.

»Terjatev za dvanajst sto funtov, pohištvo za Welmanovo hišo, in še neke druge terjatve od njegovega prodajalca za ostanek kupnine.«

Arthur Gine se je naslonil nazaj in začel gristi zlat zoborebec.

»Koliko je vsega skupaj?«

»Približno šest tisoč funtov. Jih lahko preskrbite?«

»Ne.«

»Menica?«

»Kdo bo zanjo porok?«

Gilder se je praskal po bradi.

»Mogoče lord Chelford?«

Arthur Gine se je tihlo smejal.

»Kaj bi Chelford pač rekel, če bi prišel k njemu s takšnim predlogom!« Kaže, da pozabljate, da sem za lorda Chelforda brat mlade dame, ki bo na svoj petindvajseti rojstni dan podedovala približno pol milijona funtov. Jaz pa nisem samo njen brat, ampak tudi njen skrbnik! Vrhu tega upravljam premoženje umrle lady Chelford... Lord Harry Chelford je sicer bedak, vendar ni tako neumen, da ne bi ničesar opazil, ne glede na to, da bo vse njegove kupijske stvari obravnaval drugi sin.«

»Vi mislite Alforda, kaj ne? Zakaj ga imenujete tako?«

»Ker je že od svojih mladih let poznan kot drugi sin hiše,« je odgovoril Gine nestrno. »Prebrisan vrag! Ne čutim se povsem varnega, če fant ne voha, da je Lesliejo premoženje le prazna pena, kajti včasih mi zastavlja prokletno nerodna vprašanja.«

»Prazna pena?« je ponovil Gilder.

»To morate vendar sami vedeti, dragi prijatelj! Ze osem let živimo od tega Krupirji Monte Carla so popravili že velik del sestrinega premoženja in še drugi so si iz tega denarja sezidali lepe počitniške vile. Prazna pena! Ne — pred desetimi leti, takrat je bilo vsega še dve sto tisoč funtov.«

Razpril je prste in ironično opazoval akte pred seboj. »Toda danes... danes?«

»In kaj mislite, da boste pri Chelfordu dosegili? Tu vendar ni denarja.«

Mister Gine se je namuznil.

»Preden sem svoj čas in denar porabil za to, da kupim v bližini Fossaway hišo in spravim Leslie z njim v zvezo, sem se kot previden človek temeljito pozanimal za njegov gmetni položaj. Gotovino nima, to pa zaradi tega, ker je njegov brat, zvest svojemu načelu: »Drži, kar imaš!« ne privoli v nobeno odprajo zemlje. Na oko preratunano je Harry Chelford vreden četr milijona funtov — ne da bi pri tem vračunal zakopan zaklad.«

Neki kancliser je vstopil, ki je prinesel v podpis neka pismem. Ko je spet odšel, je Gilder polzvedoval:

»Ali vaša sestra še vedno živi v veri, da je bogata dedinja?«

(Dalje prihodnjem)